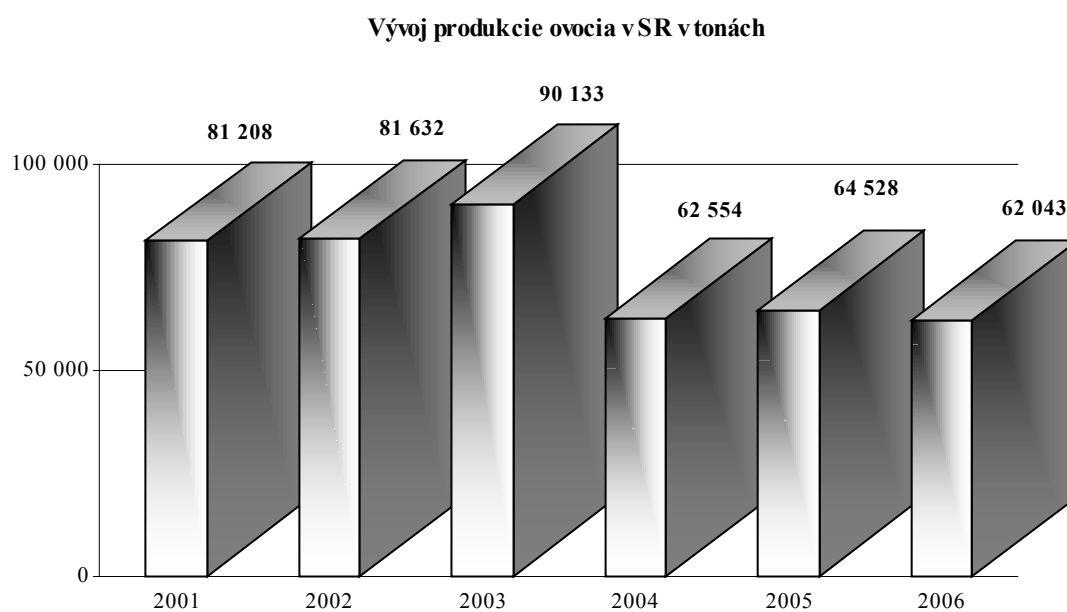

Ovocie

Situačná a výhľadová správa k 31.12.2006

Bratislava,
jún 2007

Autor:

Ing. Eva MERA VÁ

Odborný garant za MP SR:

RNDr. Mária POHANKOVÁ

Technická spolupráca:

Miroslava MORÁROVÁ

Zdroje informácií:

Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Bratislava

Colné riaditeľstvo SR

Štatistický úrad SR

Ministerstvo zemédelství ČR

Štátna veterinárna a potravinová správa, Bratislava

Radela, s.r.o.

Pôdohospodárska platobná agentúra

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky

Slovenský konzervárenský zväz

Text neprešiel jazykovou korektúrou a za odbornosť zodpovedá autor.

© VÚEPP Bratislava
ISBN 978-80-8058-467-2

Obsah	strana
ÚVOD	6
SÚHRN	6
1. Regulačná a podporná politika trhu	7
<i>1.1 Vplyv štátu na trh s komoditou ovocie a zelenina</i>	<i>7</i>
<i>1.1.1 Colné opatrenia</i>	<i>7</i>
<i>1.1.2 Licenčná politika</i>	<i>7</i>
<i>1.1.3 Dotačná politika</i>	<i>7</i>
<i>1.1.4 Výkon kontroly</i>	<i>19</i>
<i>1.2 Hlavné Nariadenia Rady a nástroje spoločnej organizácie trhu ovocia a zeleniny</i>	<i>20</i>
<i>1.3. Reforma spoločnej organizácie trhu v sektore ovocia a zeleniny</i>	<i>25</i>
<i>1.4. Hlavné orgány zodpovedné za prijímanie legislatívnych predpisov, opatrení v rámci SOT a administrovanie SOT</i>	<i>26</i>
2. Situácia na trhu v SR	29
<i>2.1 Počet stromov a produkcia ovocia</i>	<i>29</i>
<i>2.2 Produkčné ovocné sady</i>	<i>31</i>
<i>2.3 Spotreba ovocia</i>	<i>36</i>
<i>2.4 Predaj, skladovanie a spracovanie ovocia</i>	<i>38</i>
<i>2.5 Kontrola</i>	<i>40</i>
<i>2.5.1 Kontrola nástrojov organizácie trhu s ovocím a zeleninou</i>	<i>40</i>
<i>2.5.2. Kontrola zhody ovocia a zeleniny s obchodnými</i>	<i>41</i>
<i>2.6 Ceny ovocia</i>	<i>43</i>
<i>2.7 Zahranický obchod SR s ovocím</i>	<i>46</i>
<i>2.7.1 Zahranický obchod SR so všetkými krajinami spolu</i>	<i>46</i>
<i>2.7.2 Zahranický obchod SR s EÚ</i>	<i>49</i>
3. Produkcia ovocia v EÚ	51
4. Produkcia ovocia vo svete	53

PRÍLOHY

Zoznam použitých skratiek

AP	Akčný plán skupiny výrobcov
ATIS	Agrárne trhové informácie Slovenska
AKT	krajiny Afriky, Karibiku a Tichomoria
CA	Kontrolovaná atmosféra
CAP	Common Agriculture Policy
CCTIA	Central Controlling and Testing Institute in Agriculture
CMO	Common Market Organization
CR SR	Colné riaditeľstvo Slovenskej republiky
čl.	článok
EAGGF	European Agricultural Guidance and Guarantee Fund
EHS	Európske hospodárske spoločenstvo
EK	Európska komisia
EÚ	Európska Únia
FAO OSN	Food and Agriculture Organization of the United Nations (Organizácia Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo)
ES	Európske spoločenstvo
FAOSTAT	štatistika FAO
ha	hektár
IPA	Intervenčná poľnohospodárska agentúra
kg	kilogram
MA CR	Ministry of Agriculture of Czech Republic
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MJ	merná jednotka
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MZe CR	Ministerstvo zemědělství České republiky
NK	nariadenie Komisie
NR	nariadenie Rady
OF	operačný fond
OP	operačný program
OV/SV	organizácia výrobcov / skupina výrobcov
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PRV	Plán rozvoja vidieka
SAPS	Single Area Payment Scheme
SCU	Slovak Cannery Union

Sk, SKK	slovenská koruna
SKZ	Slovenský konzervárenský zväz
SOP-PRV	Sektorový operačný program-Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
SOT	Spoločná organizácia trhu
SP	Spracovateľský podnik
SPP	Spoločná poľnohospodárska politika
SVFA SR	State Veterinary and Food Administration of the Slovak Republic
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
ŠVPS SR	Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky
t	tona
tis.	tisíc
ÚKSÚP	Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky
ULO	Ultra Low Oxygen (Ultra nízky obsah kyslíka)
VMP	Volume Marketing Production
VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
Z. z.	Zbierka zákonov

Úvod

Predkladaná situačná a výhľadová správa hodnotí situáciu na trhu s ovocím v roku 2006 a na základe dostupných údajov uvádza odhad vývoja bilančných ukazovateľov v roku 2007.

Kapitola Regulačná a podporná politika trhu informuje o legislatíve EÚ v sektore ovocia a zeleniny, ktorá sa dotýka i Slovenskej republiky. Správa informuje o produkcii ovocia v EÚ a vo svete.

Publikácia je k dispozícii na Ministerstve pôdohospodárstva SR, vo Výskumnom ústave ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave a na stránke internetu <http://www.vuepp.sk>.

Súhrn

Po vzraste počtu ovocných stromov a kríkov vrátane stromov v záhradách u drobných pestovateľov v roku 2005, v roku 2006 ich počet opäť poklesol na 16 352 tis. kusov (-4,88%). Produkcia ovocia zo stromov a kríkov klesla na 61 037 t (-3,73% v porovnaní s rokom 2005) a produkcia celkom, vrátane malín, hrozna stolového a jahôd klesla na 62 043 t (-3,85%).

Celková výmera ovocných sádov podľa údajov ŠÚ SR v roku 2006 porovnaní s rokom 2005 klesla o 2,32% na 7 744 ha. Napriek 4,10% nárastu rodiacich plôch produkčných sádov na 6 241 ha, celková produkcia ovocia klesla o 7,55% na 38 171 t.

Spotreba ovocia a ovocných výrobkov (v hodnote čerstvého ovocia) v roku 2005 tvorila objem 283 286 t, čo je nárast oproti predchádzajúcemu roku o 15 609 t. Čerstvého ovocia sa celkovo spotrebovalo 199 932, čo je menej o 9 846 t. Spotreba južného ovocia sa vzrástla na 135 902 t, citrusového na 78 083 t. Hoci spotreba ovocia na obyvateľa v roku 2005 oproti roku 2004 vzrástla o 2,9 kg na 52,6 kg, je takmer o polovicu nižšia ako je odporúčaná dávka.

Podľa údajov PPA-ATIS nákupné ceny letných jablák z domácej produkcie boli vzhľadom na neskoršiu ponuku v roku 2006 v priemere o 19,7% vyššie ako v roku 2005. Aj odbytová cena sa zvýšila o 13,2%. V porovnaní s rokom 2005 sa zvýšili ceny hrušiek od výrobcov o 12,5%, veľkoobchodná odbytová cena domácich hrušiek posilnila o 12,6% a cena za dovezené hrušky sa zvýšila až o 17,2%.

Z jedenástich sledovaných druhov cien výrobcov ovocia klesli ceny šiestich druhov, najvýraznejšie jahôd a ríbezlí (cca 6,0%). Ceny ostatných piatich druhov stúpili, najviac čerešní (9,0%).

V zahraničnom obchode s čerstvým a spracovaným ovocím má SR aj v roku 2006 zápornú bilanciu. Dovoz ovocia do SR zaznamenal v roku 2006 oproti predchádzajúcemu roku nárast na 229 055 t (+4,21%). Rovnako aj vývoz ovocia v roku 2006 medziročne stúpol na 68 977 t (+26,26%), deficit tvorí 160 078 t, resp. 3 442 mil. Sk. Saldo obchodu so spracovaným ovocím je 44 646 t, čo predstavuje 1 396 mil. Sk.

Prijatie čerstvého ovocia z krajín EÚ-25 v roku 2006 tvorilo 77,27% z celkového dovozu, odoslanie do krajín EÚ predstavovalo 88,50% z celkového vývozu. Obchod

so spracovaným ovocím s krajinami EÚ predstavuje 70,64% celkového dovozu a 92,12% celkového vývozu spracovaného ovocia.

1. Regulačná a podporná politika trhu

1.1. Vplyv štátu na trh s komoditou ovocie a zelenina

1.1.1 Colné opatrenia

Od 1. januára 2006 platí nariadenie Komisie (ES) č. 1719/2005 z 28. októbra 2005, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o colnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku.

Od 1. januára 2007 platí nariadenie Komisie (ES) č. 1549/2006 zo 17. októbra 2006, ktorým sa mení a dopĺňa príloha I k nariadeniu Rady (EHS) č. 2658/87 o tarifnej a štatistickej nomenklatúre a o Spoločnom colnom sadzobníku.

1.1.2 Licenčná politika

Po vstupe SR do EÚ sa dovozy a vývozy realizujú v rámci mechanizmov SOT, podľa nariadenia Rady (ES) č. 2200/1996 a podrobných nariadení Komisie (viď časť 1.1.3 bod 5).

1.1.3 Dotačná politika

1. Národná podpora

Národná podpora v SR sa v roku 2006 poskytovala podľa výnosu MP SR č. **806/2004-100** z 13. apríla 2004 o podrobnostiach o poskytovaní podpory v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva s výnimkou par. 2 ods. 1 písm. f) a odseku 17 a 18, par. 5, par. 16 a par. 18. Tento výnos bol doplnený výnosom MP SR č. **1467/2006-100** z 25. januára 2006 (ruší platnosť výnosu MP SR z 19. januára 2004 č. 152/2004-100) a výnosom č. **2545/2006-100** z 26. októbra 2006. Podľa týchto výnosov sa poskytujú dotácie na:

- § 3 podporu výskumu a vývoja na zachovanie a starostlivosť o genofond rastlín. Dotácie možno poskytnúť do 60% oprávnených nákladov na kolekciu, pričom oprávnenými nákladmi sú skutočné náklady na 1 ha podľa nákladových položiek. Na ovocie je to do výšky 500 000 Sk pri ovocných druhoch ako sú podpníky, a to jadroviny, kôstkoviny, drobné ovocie, škrupinové ovocie a menej známe ovocné druhy. Podľa tohto paragrafu bola v roku 2006 prostredníctvom PPA poskytnutá podpora pre vinič a ovocné druhy v sume **3 410 223 Sk**.
- § 4 na zachovanie a rozširovanie genetického základu pestovaných rastlín, do 60% nákladov na 1 ha pokusnej plochy. Pri ovocí nasledovne:
 - ovocie jadroviny, kôstkoviny a odrody a podpníky do 300 000 Sk
 - ovocie drobné a menej rozšírené ovocné druhy do 300 000 Sk.

Podľa tohto paragrafu bola v roku 2006 prostredníctvom PPA poskytnutá podpora pre ovocie v sume **351 495 Sk**.

- § 5 na podporu na využívanie závlah do 50% oprávnených nákladov na závlahovú vodu, a do 80% oprávnených nákladov na opravy a odstraňovanie havárií na odvodňovacích zariadeniach a závlahových systémoch,
- § 6 na úhradu časti úrokov z poskytnutých dlhodobých úverov,
 - a) na nákup poľnohospodárskej techniky, pôdy,
 - b) rekonštrukciu a modernizáciu výrobných budov a výrobných liniek v poľnohospodárstve.
- § 9 na úhradu časti poistného - v rastlinnej výrobe do 50% oprávnených nákladov poistného zaplateného v kalendárnom roku,
- § 10 na úhradu škôd; dotáciu možno poskytnúť na úhradu škôd v dôsledku sucha, podmáčania, chorôb alebo škodcov, ak škoda presiahne 20% zníženie výroby rastlín oproti priemeru za 3 roky; v roku 2006 bolo podľa tohto paragrafu prostredníctvom PPA poskytnuté na poškodené ovocné druhy **8 868 796 Sk**,
- § 11 na technickú podporu pri organizácii súťaží, výstav a veľtrhov,
- § 14 na podporu v potravinárstve,
- § 18 na stavby, rekonštrukciu a modernizáciu hydromeliorizačných zariadení.

V roku 2006 vydalo MP SR:

- Metodický pokyn ministra pôdohospodárstva SR č. **4111/2006-320** z 12. júna 2006 k výnosu 806/2004-100 o poskytovaní podpory v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva.
- Výnos MP SR z 12.7. 2006 č. **2066/2006-100** o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky na všeobecne prospešné aktivity v pôdohospodárstve
- Oznámenie ministra pôdohospodárstva SR z 9. novembra 2006 č. **2627/2006-100** o výške priamych platieb na rok 2006 poskytovaných formou jednotnej platby na plochu, osobnej platby na cukor a doplnkových priamych platieb. MP SR stanovilo sadzby pre rok 2006:
 - 1. Jednotná platba na plochu: 2 459,93 Sk/ha
 - 3. Platba na plodiny pestované na ornej pôde: 2 192,95 Sk/ha
 - 9. Doplatok na jednotnú platbu na plochu za rok 2005: 22,55 Sk/ha.

V roku 2007 vyšli nariadenia vlády SR:

- Od 1.februára 2007 je v platnosti nariadenie vlády č. **48/2007 Z. z.**, ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu ovocných drevín a ovocných drevín určených na výrobu ovocia na trh.
- Od 1.marca 2007 je v platnosti nariadenie vlády č. **81/2007 Z. z.** o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou jednotnej platby na plochu.

Jednotná platba na plochu sa poskytne na výmeru obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy vedenú v evidencii pôdnych blokov a dielov pôdnych blokov. Jednotná platba na plochu sa poskytne žiadateľovi, ak poľnohospodárska pôda:

- a) bola obhospodarovaná k 30. júnu 2003,
 - b) dosahuje výmeru najmenej jeden hektár, pričom táto výmera môže predstavovať viaceré súvislé diely pôdnych blokov príslušného druhu pozemku s výmerou najmenej 0,3 hektára obhospodarovanej pôdy jedným žiadateľom,
 - c) má viditeľne označené a vymedzené hranice, ak nie je prirodzene ohraničená,
 - d) je udržiavaná v súlade s dobrými poľnohospodárskymi a environmentálnymi podmienkami uvedenými v prílohe č. 1.
- Suma jednotnej platby na plochu sa upraví podľa osobitných predpisov.

Od 1. marca 2007 je v platnosti nariadenie vlády č. **159/2007 Z. z.** o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou doplnkových národných priamych platieb v rastlinnej výrobe. Podľa neho sa:

- § 1 doplnkové platby môžu poskytnúť formou,
 - a) platby na plodiny pestované na ornej pôde,
 - b) platby na chmeľ,
 - c) platby na vybrané odrody tabaku.

§ 3 platba sa môže poskytnúť na plochu o výmere najmenej 0,3 hektára a najviac

- Od 1. júna 2007 platí nariadenia vlády č. **239/2007 Z. z.** o podmienkach výberu žiadostí o zaradenie do agroenvironmentálneho opatrenia.
- § 2 agroenvironmentálne opatrenie, zahŕňa tieto podopatrenia

a) základnú podporu

1. na ornej pôde,
2. na trvalých trávnych porastoch,
3. pre ovocné sady a vinice,

b) integrovanú produkciu

1. vo vinohradníctve,
2. v ovocinárstve,
3. zeleniny,

c) ekologické poľnohospodárstvo

1. na ornej pôde,
2. pri pestovaní zeleniny, liečivých, koreninových a aromatických rastlín,
3. v ovocných sadoch a vinohradoch,
4. na trvalých trávnych porastoch,

d) ochranu proti erózii

1. na ornej pôde stabilizačným osevným postupom,
2. na ornej pôde vytvorením parcely s prijateľnou veľkosťou,
3. vo vinohradoch,
4. v ovocných sadoch,

e) zatrávňovanie ornej pôdy,

f) ochranu vybraných biotopov trávnych porastov,

g) chov a udržanie ohrozených druhov zvierat.

- § 3 Ochrana proti erózii vo vinohradoch a v ovocných sadoch možno vykonávať na dieloch pôdnych blokov, ktorých priemerná svahovitosť je tri stupne a viac.
Jeden pestovateľ si nesmie vybrať 2 schémy podpory na tej istej pôde, okrem SAPS.

2. Programy rozvoja vidieka

2.1 Podpora z *programu SAPARD* bolo možné do 31.12.2006 poskytnúť individuálnym výrobcom ovocia a zeleniny (opatrenie č. 1), spracovateľom ovocia a zeleniny (opatrenie č. 2) a na investície a zakladanie odbytových organizácií výrobcov (opatrenie č. 3). V roku 2006 bolo v rámci opatrenia č. 1 ukončených 67 projektov, na ktoré bolo vyplatených **352 531 tis. Sk**. V rámci opatrenia č. 2 bolo na 36 projektov vyplatených **203 373 tis. Sk**.

Podľa podmienok opatrenia č. 3 boli financované dva projekty na ovocie a zeleninu vo výške 14 008 tis. Sk (SK FRUIT a BONUM) počas troch rokov realizácie.

V rokoch 2004–2006 sa postupovalo podľa podmienok v opatreniach Programu rozvoja vidieka, Programové dokumenty pre SOP–PRV a Plán rozvoja vidieka.

2.2 Sektorový operačný program - *poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (SOP-PRV)*

a) Podpora v rámci opatrenia č. 1.1 „*Investície do poľnohospodárskych podnikov*“ sa poskytuje pre výrobcov celého Slovenska okrem Bratislavského kraja na:

- obstarávanie strojov zariadení a technológií na činnosti v rastlinnej výrobe (výrobné, pozberové, skladovacie),
- výstavbu, rekonštrukciu a modernizáciu skladov a manipulačných hál pre ovocie a zeleninu,
- rekonštrukcie a výstavbu skleníkov,
- výstavbu, výsadbu a rekonštrukciu sadov (technické zabezpečenie - konštrukcie, závlaha, siete a pod.), plantáží drobného ovocia a špargle.

K 31.12.2006 v rámci opatrenia č. 1. bolo celkom (rastlinné aj živočíšne komodity) schválených 907 projektov, na ktoré bol alokovaný príspevok celkom **4 548 129 tis. Sk**, z toho z EÚ **2 980 097 tis. Sk**.

b) Podpora v rámci opatrenia č. 2 „*Zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov*“ – pre konzervárenské a mraziarske podniky na:

- výstavbu a nadobudnutie nehnuteľného majetku s výnimkou kúpy pôdy,
- modernizáciu a rekonštrukciu výrobných zariadení,
- obstaranie nových technológií, vrátane programového vybavenia počítača,
- zlepšenie kvality výrobkov a jej monitorovanie,
- zlepšenie zdravotných podmienok a ich monitorovanie,
- zlepšenie pracovných podmienok,
- rekonštrukciu a zlepšenie hygienicko-sanitárnych režimov,
- rekonštrukciu a výstavbu technológií na ochranu životného prostredia (čistenie vôd, odpady a pod),

- vypracovanie marketingových plánov.

Prostredníctvom Plánu rozvoja vidieka mohli aj na rovnaké opatrenia SOP uvedené vyššie požiadať o pomoc výrobcovia ovocia a zeleniny z Bratislavského kraja.

K 31.12.2006 bolo v rámci opatrenia č. 2 schválených 166 projektov, na ktoré bol alokovaný príspevok celkom **2 312 831 tis. Sk**, z toho z EÚ **1 618 982 tis. Sk**.

2.3 Plán rozvoja vidieka (PRV)

V rámci opatrenia č. 1 PRV sa poskytujú podpory na „*investície do poľnohospodárskych podnikov*“. Do 31.12.2006 bolo v sektore ovocia poskytnutých na 3 projekty **17 192 tis. Sk**.

V rámci opatrenia č. 6 PRV sa poskytujú investície na „*zlepšenie spracovania a predajnosti poľnohospodárskych produktov*“. Do 31.12.2006 bolo v sektore ovocia a zeleniny poskytnutých na 6 projektov **49 382 tis. Sk**.

Spôsoby podávania žiadostí, termíny, doklady k žiadostiam a spôsoby kontroly pre uplatňovanie jednotlivých opatrení boli vydané v metodických postupoch a zverejnené na web stránke PPA.

V súčasnosti sa pripravuje nový programovací dokument na financovanie PRV pre roky 2007–2013. Integrovaná produkcia je zameraná na ekonomické a kontrolované pestovanie viniča, ovocia a zeleniny, ktoré uprednostňuje ekologicky bezpečnejšie postupy, minimalizujúce vedľajšie nežiaduce účinky znižovaním počtu zásahov prostriedkov na ochranu rastlín a hnojenia, a tým zvyšuje bezpečnosť pre životné prostredie (pôda, voda, ovzdušie) a ľudské zdravie s vyváženým druhovým zastúpením.

2.4 Integrovaná produkcia v ovocinárstve, podmienky podpory:

Podmienky podpory:

- počas celej doby trvania záväzku musí byť žiadateľ evidovaný v Registri ovocných sádov vedenom kontrolným ústavom,
- aplikovať na celej výmere registrované biologické a chemické prípravky na ochranu rastlín, povolené pre systém Integrovannej produkcie,
- vykonávať pravidelný rez stromov (zimný, letný) podľa ovocných druhov, rozdelený do jednotlivých pracovných etáp. Rez a tvarovanie stromov, kríkov musí zodpovedať technológii a pestovateľskému systému ovocných druhov,
- sledovať vývoj vlhkosti a teploty vzduchu najmä počas vegetačného obdobia (príloha Osi 2 – Integrovaná produkcia),
- využívať dostupné signalizačné metódy a technické zariadenia na sledovanie výskytu škodcov (príloha Osi 2 – Integrovaná produkcia), zabezpečiť rozbor pôdnych vzoriek akreditovanou inštitúciou minimálne raz za 3 roky, najmä na chemické látky podľa prílohy Osi 2 – Integrovaná produkcia,
- zabezpečiť rozbor vzoriek plodov každého pestovaného ovocného druhu akreditovanou inštitúciou minimálne raz za 2 roky, najmä na chemické látky podľa prílohy Osi 2 – Integrovaná produkcia,

- zabezpečiť intenzitu produkcie ovocného sadu; minimálny počet jedincov pre daný ovocný druh na ha je v prílohe Osi 2 – Integrovaná produkcia,
- oznámiť kontrolnému ústavu každú zmenu využitia sadu, najmä preštepovanie, vyklčovanie, dosádzanie, zmena počtu jedincov, najneskôr do 15 dní od jej vzniku,
- viesť záznamy v elektronickej alebo písomnej forme vedené v „Podnikovom zošite“ a uchovávať najmenej po dobu 10 kalendárnych rokov nasledujúcich po roku, kedy bolo sledovanie uskutočnené.

Spôsob stanovenia podpory

Východiskom pre stanovenie platby je nižší výnos v integrovanej produkcii ovocia v porovnaní s konvenčným systémom, hlavne z hľadiska vylúčenia intenzifikačných faktorov. Podporované budú len ovocné sady s intenzívnym pestovaním ovocných druhov.

Výška podpory	Platba
Integrovaná produkcia v ovocinárstve	16 424 Sk/ha

Agroenvironmentálna podpora je snahou o integráciu agrárnej a environmentálnej politiky s cieľom ekologizácie hospodárenia v poľnohospodárskej krajine, ochrany základných zložiek životného prostredia, zmiernenie klimatickej zmeny, zachovanie biologickej rozmanitosti, prírodného a kultúrneho dedičstva.

Kumulatívny prehľad o plošných záväzkoch Agroenvironmentu rokov 2004-2006

Agroenvironmentálne záväzky PRV 2004-2006		2004 (záväzky končia v roku 2008)	2005 (záväzky končia v roku 2009)	2006 (záväzky končia v roku 2010)
Základná schéma	Orná pôda	-	55 238,21 ha	124 038,26 ha
	TTP	-	103 676,12 ha	185 698,88 ha
	Ovocné sady	-	583,53 ha	977,20 ha
	Vinohrady	-	670,27 ha	1 144,23 ha
Ochrana proti erózii na ornej pôde		-	45 252,87 ha	108 541,01 ha
Ochrana proti erózii v ovocných sadoch		-	467,83 ha	1 033,50ha
Ochrana proti erózii vo vinohradoch		-	646,15 ha	965,45 ha
Zatrávňovanie ornej pôdy		-	12 400,67 ha	29 387,93 ha
Ochrana biotopov TTP		-	55 663,81 ha	101 496,61 ha
Nelesná drevinová vegetácia		-	0	0,39 ha
Ochrana vodných biotopov		-	32,31 ha	56,44 ha
Ohrozené druhy zvierat		-	895 ks	1049 ks
Ekologické poľnohospodárstvo	Orná pôda	8 914,88 ha	20 152,43 ha	30 019,24 ha
	Vinohrady a ovocné sady	243,52 ha	302,58 ha	631,57 ha
	Zelenina a liečivé rastliny	469,58 ha	498,20 ha	678,91 ha
	TTP	25 977,09 ha	57 027,53 ha	79 488,08 ha
Ekologické poľnohospodárstvo spolu		35 605,07 ha	77 980,74 ha	110 817,8 ha

*kumulatívnosť je v tom, že záväzky roku x sú započítané v rokoch x+1, x+2 ... až do konca trvania 5 ročného záväzku

Podmienky podpory pre ekologické poľnohospodárstvo

Pestovateľ musí:

- dodržiavať podmienky stanovené nariadením Rady (ES) č. 2092/1991 a zákonom o ekologickom poľnohospodárstve na celej výmere pôdy zaradenej do systému ekologického poľnohospodárstva,
- počas celej doby realizácie záväzku musí byť vedený v registri ekologických výrobcov vedenom kontrolným ústavom,
- mať uzatvorenú dohodu s akreditovanou kontrolnou organizáciou ekologického poľnohospodárstva na výkon kontroly najneskôr do konca januára 1. roku záväzného obdobia,
- zrieknuť sa použitia kalov z čistiarní odpadových vôd a kompostov z týchto kalov na celej výmere poľnohospodárskych pôd podniku.

Spôsob stanovenia podpory:

Východiskom pre stanovenie platby je nižší výnos v ekologickom poľnohospodárstve v porovnaní s konvenčným systémom hospodárenia, hlavne z hľadiska vylúčenia intenzifikačných faktorov, rozdielnej štruktúre pestovania plodín a odlišnému systému chovu hospodárskych zvierat. Ďalej sú kalkulované zvýšené náklady na pracovné sily (zvýšený podiel ručnej práce).

Výška podpory pre ovocné sady (3 roky) v období konverzie 28 884 Sk/ha

v období po konverzii 20 219 Sk/ha

v období po konverzii s certifikovaným bioproduktom 25 000 Sk/ha

Podmienky podpory pre ochranu proti erózii v ovocných sadoch:

- dodržiavanie podmienky pre základnú podporu alebo integrovanú produkciu alebo ekologické poľnohospodárstvo,
- pokrytie pôdy zatrávením, slamou, senom alebo mulčovaním kôrou v každej druhej uličke ovocného sadu v období od 1. augusta do 31. mája alebo hospodárenie na terasách,
- nahlásenie vopred kontrolnému ústavu obnovnú výsadbu ovocného sadu alebo zúrodňovanie ovocného sadu.

Spôsob stanovenia podpory:

Výška platby vychádza z vyšších nákladov spočívajúcich v dodržaní činnosti stanovených pre toto podopatrenie – pokrytie pôdy minimálne 10 mesiacov v roku. Táto kalkulácia uvažuje so zatrávením medziriadkov v sadoch, resp. mulčovaním trávou, a teda s nákladmi súvisiacimi so založením trávneho porastu (agrotechnika, osivo) rozdielne podľa stupňa svahovitosti.

Platba: pri svahovitosti sadu od 3 do 9 stupňov 2 185 Sk/ha,

pri svahovitosti sadu nad 10 stupňov 2 623 Sk/ha.

3. Priame platby

Od roku 2004 sa realizuje **Jednotná platba na plochu - SAPS** (Single Area Payment Scheme), ktorá sa vypláca roľníkom hospodáriacim na pôde, zaregistrovaným v Registri žiadateľov. Podmienky pre rok 2007 sú stanovené v nariadení vlády č. 81/2007 z. z.

Priame platby pre škrupinové ovocie podľa nariadenia Rady (ES) č. 1782/2003 z 29. septembra, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá pre režim priamej podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov v znení neskorších predpisov, predovšetkým nariadenia Rady (ES) č. 583/2004.

Podpora sa poskytuje pre mandle, lieskovce, vlašské orechy, pistácie (CN 0802) a svätójánsky chlieb (CN 1212) vo výške 120,75 EUR/ha. Maximálna garantovaná výmera EÚ pre orechy je 812 400 ha. SR môže podporovať orechy na výmere 3 100 ha. K základnej platbe je povolený národný doplatok vo výške 100%. Podmienkou je minimálna hustota výsadby (50 ks/ha) a minimálna veľkosť pozemku (0,10 ha). Táto forma podpory sa v SR neuplatňuje (viď NV č. 159/2007 Z. z.).

4. Zásady Spoločnej organizácie trhu ovocia a zeleniny v EÚ

Pre sektor ovocia a zeleniny je pri čerstvom ovocí a zelenine kľúčovým predpisom nariadenie Rady (ES) 2200/96 o spoločnej organizácii trhu s ovocím a zeleninou a pri spracovanom ovocí a zelenine nariadenie Rady (ES) 2201/96 o spoločnej organizácii trhu s výrobkami zo spracovaného ovocia a zeleniny.

Obe SOT sú prejednávané v oddelených Riadiacich výboroch. Cieľom SOT je dosiahnuť vyváženosť na trhu, znížiť nadprodukciu ovocia a zeleniny (intervenčné mechanizmy), zabezpečiť ceny pre výrobcov, ušetrené finančné prostriedky poskytnúť na podporu odbytu, podporovať export výrobkov do tretích krajín.

Nevyhnutné inštitúcie pre realizáciu SOT sú **organizácie výrobcov alebo skupiny výrobcov (OV/SV)**, uznané národnou autoritou, ktoré môžu požiadať o nasledujúce druhy podpôr:

a) Financovanie plánov na dosiahnutie uznania (NK č. 2200/96, 1432/2003, 1433/2003 a 1943/2003)

Podpora sa poskytuje na realizáciu plánov uznania a uľahčenie administratívnych operácií v prvých rokoch činnosti SV, počas prvých piatich rokov v pomere: 75% poskytne EÚ a 25% členský štát, v prvom a druhom roku 5%, v treťom 4%, štvrtom 3% a v piatom 2% z ročnej hodnoty predanej produkcie – VMP, najviac však do stanovenej výšky v každom roku.

Podpora je určená pre skupiny výrobcov (SV), ktorí boli predbežne uznaní a realizujú plán uznania (Akčný plán) počas piatich rokov pre uľahčenie administrovania a prevádzkovania činností ustanovených v pláne uznania.

V rokoch 2004 a 2005 bol realizovaný akčný plán u 4 skupín výrobcov, ktoré obdržali celkom **8 563 696 Sk** (posledná splátka bola vyplatená začiatkom roka 2006):

– ZERDA PODUNAJSKO Veľký Meder,

- DRUTOMA družstvo Kolárovo,
- Odbytové družstvo ZEM Tvrdošovce,
- Odbytové družstvo producentov rajčín Dvory nad Žitavou.

b) podpora na operačné fondy a riešenie operačných programov OV (NK č. 2200/1996 a NK č. 1433/2003, príloha č. 1)

SPP sa realizuje prostredníctvom tzv. Spoločných trhových organizácií (Common Market Organization). Podpora z EÚ je vo výške 50% vynaložených nákladov OV na realizáciu činností v operačnom programe OV, najviac však 4,1% z ročnej hodnoty predanej produkcie. Doplatočiek ČŠ môže byť vo výške 25% z hodnoty príspevkov členov do operačného fondu. Operačný program je na dobu 3–5 rokov.

Podporovateľné činnosti:

- zamerané na činnosti kvality, znižovanie výrobných nákladov a prispôsobenie výroby požiadavkám trhu, koncentrácia výroby, investície do zariadení a technológií, ktoré šetria životné prostredie,
- sťahovanie produkcie z trhu,
- vedenie operačného fondu.

Čerpanie:

Od roku 2006 rieši operačný program 1 OV (SK FRUIT - Ostratice) a v roku 2007 bude mať financovaný operačný program aj OV (BONUM – Dunajská Lužná). Schválená výška pomoci.

1 OV za realizáciu OP v roku **2006** je **3 201 294,01 Sk** (posledná splátka vyplatená v roku 2007)

2 OV za realizáciu OP v roku **2007** (predpoklad, to je aj s 50% z EÚ) **16 041 978,00 Sk**

c) podpora pre výrobky stiahnuté z trhu (NK č. 103/2004)

Realizuje sa prostredníctvom uznaných organizácií výrobcov, ktoré môžu získať podporu formou:

- kompenzácia v paušálnej sadzbe stanovená EK na výrobky,
- kompenzácia na výrobky neuvedené v prílohe II NR č. 2200/1996 (hradené z OF) OV.

V SR túto formu podpory nevyužívali.

d) výrobná podpora pre spracovaný rajčiak, broskyne a hrušky je podľa nariadenia Rady (ES) č. 2201/1996, podrobne ustanovená v nariadení Komisie (ES) č. 1535/2003

Súčasná organizácia spoločného trhu sa čiastočne zakladá na poskytovaní podpory výrobcom na báze množstva produktov, dodaných spracovateľskému priemyslu, priamej pomoci spracovateľom a pomoci výrobcom prostredníctvom organizácií výrobcov. Týka sa to rajčiakov, hrušiek, broskýň, sušených fig, sliviek a sušených hrozienok, citrusového ovocia a nektarínok.

SR využíva len podporu na spracovanie rajčiaka, a to do výšky národného prahu, čo predstavuje 29 500 ton. Prah pre broskyne je 147 ton, ten doteraz nebol realizovaný.

Pre rajčiaky, broskyne a hrušky (základ pre výpočet dotácie je hmotnosť suroviny), sa poskytuje organizáciám výrobcov alebo skupinám výrobcov. Podmienkou je registrácia spracovateľa a záväznej zmluvy medzi SV a spracovateľom.

Výška podpory je 34,50 EUR/tona pre rajčiaky,

47,70 EUR/tona pre broskyne,

161,70 EUR/tona pre hrušky.

Čerpanie podpory bolo nasledovné:

4 skupiny výrobcov, ktoré poskytli surovinu (rajčiak) na spracovanie obdržali v rokoch 2004 – **40,4 mil. Sk**, 2005 – **31,6 mil. Sk**, 2006 – **34,12 mil. Sk**. Ostatné druhy podpôr pre broskyne a hrušky SR nevyužíva.

Časový harmonogram pre administráciu organizovania trhu v komodite spracované ovocie a zelenina pre rok 2006/2007 - broskyne

Do 31. januára 2006 Platí aj pre rok 2007	Podanie žiadosti o podporu Vyplatenie podpory do 60 dní od podania žiadosti
Do 1. februára 2006 Platí aj pre rok 2007	Oznámenie od SP o množstve spracovanej suroviny a hotových výrobkov
Do 15. apríla 2006 Platí aj pre rok 2007	Hlásenie EK
Do 31. mája 2006 Platí aj pre rok 2007	Informácie od OV – (identifikačné údaje a register sadov)
Do 31. mája 2006 Platí aj pre rok 2007	Podanie žiadosti o registráciu spracovateľa (SP)
Do 31. mája 2006 Platí aj pre rok 2007	Uverejnenie výšky finančnej pomoci
Do 15. júna 2006 Platí aj pre rok 2007	Uverejnenie schválených spracovateľov vo Vestníku MP SR
Do 15. júla 2006	Uzatvorenie zmlúv medzi OV a SP
Do 15. augusta 2006 Platí aj pre rok 2007	Zmeny a doplnenia zmlúv
Do 30. septembra 2006 Platí aj pre rok 2007	Podanie žiadosti o zálohovú platbu
Do 31. októbra 2006 Platí aj pre rok 2007	Vyplatenie zálohovej platby

Časový harmonogram pre administráciu organizovania trhu v komodite čerstvé ovocie a zeleninu pre rok 2006 a 2007

V priebehu celého roka	<p>Prijímanie žiadosti o uznanie a predbežné OV a SV</p> <p>Nové skupiny výrobcov spolu so žiadosťou o predbežné uznanie, predkladajú plán na dosiahnutie uznania – akčný plán. Termíny a požadované doklady sú podľa ustanovení v NK(ES) č. 1432/2003 (uznávací proces je do 3 mesiacov od podania žiadosti) a metodického postupu PPA.</p> <p><i>Pre SV, ktoré chcú ukončiť predbežné uznanie, predkladajú spolu so žiadosťou o uznanie ako aj OV, aj žiadosť o schválenie operačného programu. Konečný termín je 15. september 2006</i></p>
1. január 2006	Zahájenie implementácie nových schválených OP (žiadosti podané do 15. septembra 2005) podľa „Metodického postupu pre žiadateľov o schválenie operačných programov financovanie operačných fondov organizácií výrobcov“ (ďalej len „Metodický postup pre OP“)
január až 31. marec 2006	Predbežne uznané SV môžu požiadať o podporu na akčné plány podľa NK (ES) č. 1943/2003 za rok 2005 podľa „Metodického postupu pre žiadateľov o financovanie plánov na dosiahnutie uznania – Akčných plánov“ (ďalej len „Metodický postup pre AP“)
1. - 30. apríl 2006	OV môžu požiadať o zálohovú platbu* na financovanie OP za obdobie apríl až jún podľa „Metodického postupu pre OP“
	OV môžu žiadať o 1. čiastkovú - štvrťročnú platbu na financovanie OP za obdobie január - marec podľa „Metodického postupu pre OP“
1. – 31. júl 2006	OV môžu podávať žiadosti o zálohu na financovanie OP za obdobie júl až september podľa Metodického postupu pre OP“
	OV môžu žiadať o 2. čiastkovú - štvrťročnú platbu na financovanie OP za obdobie apríl – jún podľa „Metodického postupu pre OP“
Od 1- júla do 30. septembra 2006	Predbežne uznané SV môžu požiadať o podporu na realizáciu akčných plánov podľa NK (ES) č. 1943/2003 prvý polrok 2006 podľa „Metodického postupu pre AP“
31. júl 2006	Posledný termín nahlásenia odstúpenia členov, ktoré sa má uskutočniť od 1. januára nasledujúceho roka (ak člen požiadal o vystúpenie z organizácie pol roka pred ukončením členstva, podľa stanov)
15. september 2006	Posledný termín, kedy môžu OV podávať:
	žiadosť o uznanie ako OV a schválenie nového OP podľa NK (ES) č. 1432/2003 a č. 1433/2003, ktorý sa bude realizovať od 1. januára 2007
	žiadosť o uplatnenie zmien a doplnkov do schváleného operačného programu pre nasledujúci rok realizácie OP. Zmeny a doplnky sa začnú uplatňovať od 1. januára 2007
	zaslanie oznámení OV o predpokladanej výške operačného fondu a hodnote predávanej produkcie pre nasledujúci rok realizácie OP
1. – 31. október 2006	OV môžu podávať žiadosti o zálohovú platbu na financovanie OP za obdobie október až december podľa „Metodického postupu pre OP“
	OV môžu žiadať o 3. čiastkovú - štvrťročnú platbu na financovanie OP za obdobie júl - september podľa „Metodického postupu pre OP“
15. december 2006	PPA informuje všetky OV o schválenej výške finančnej pomoci na realizáciu OP (v náležite odôvodnených prípadoch môže PPA rozhodnúť do 20. januára 2007. Výdavky na realizáciu OP sú oprávnené od 1. januára 2007)
1. január 2007	Zahájenie implementácie schválených OP podľa žiadosti, ktoré boli podané do 15. septembra 2006)
1. – 31. január 2007	OV môžu podávať žiadosti o zúčtovanie čiastkových platieb počas ročnej realizácie OP a dofinancovanie za obdobie október – december podľa „Metodického postupu pre OP“
	OV predkladajú „Ročnú správu o realizácii operačného programu“

* zálohová platba predpokladá zloženie finančnej zábezpeky vo výške 110% na príslušné obdobie

5. Spoločná obchodná politika v komodite ovocie a zelenina

Pri dovoze ovocia a zeleniny do Spoločenstva nie je vo všeobecnosti potrebná dovozná licencia, okrem dovozu jablák. Problematiku dovozu jablák rieši **nariadenie Komisie (ES) č. 179/2006** z 1. februára 2006, ktorým sa zavádza systém dovozných povolení pre jablká dovážané z tretích krajín. (alebo: Systém dovozných povolení pre jablká dovážané z tretích krajín zavádza nariadenie Komisie (ES) č. 179/2006 z 1. februára 2006. V rámci obchodnej politiky s tretími krajinami sa môžu uplatňovať **kvóty** na dovoz cesnaku, banánov, konzervovaných húb rodu *Agaricus* a ochranné opatrenia na odvoz určitých upravovaných alebo konzervovaných citrusových plodov (mandarínok, atď.) so zníženým clom. Pre tieto dovozy do Spoločenstva musí dovozca predložiť dovoznú licenciu.

Termíny podávania žiadosti o licencie:

Dovoz jablák:

Dovozné povolenia na jablká sa vydávajú bezodkladne každému žiadateľovi bez ohľadu na jeho sídlo v spoločenstve. V roku 2006 nebola na PPA doručená žiadna žiadosť o dovoznú licenciu na jablká.

Dovoz konzervovaných mandarínok:

Spracovateľské obdobie je obdobie 12 mesiacov od 1. októbra jedného roku do 30. septembra nasledujúceho roka. Žiadosti o vydanie licencie sa podávajú od 1. do 8. februára 2006.

Komodita	Kód CS	Žiadané množstvo (t)	Udelené množstvo (t)	Skutočne dovezené množstvo (t)
Konzervované mandarinky	2008 30 55 2008 3075	1615,100	744,787	742,860

Dovoz banánov:

Pre dovozy z AKT krajín sa žiadosti podávali od 15. do 16. februára 2006. V podmienkach SR nebola podaná žiadna žiadosť o licenciu na dovoz banánov.

Vývoz čerstvého ovocia s vývoznou náhradou:

Termíny na podávanie žiadosti podľa vývozných období vyhlásených Európskou Komisiou boli v roku 2006 nasledovné:

17.01.06 – 16.03.06

17.03.06 – 15.05.06

16.05.06 – 30.06.06

01.07.06 – 31.10.06

01.11.06 – 28.02.07

V roku 2006 boli na PPA podané žiadosti o licencie na vývoz ovocia podľa systému B nariadenia Komisie (ES) č. 1961/2001 - systému bez vopred stanovenej náhrady, s cieľom získať náhradu pri platnej sadzbe pre príslušné vývozné obdobie, najneskôr druhý pracovný deň nasledujúci po dni prevzatia vývozného colného prehlásenia (dovozného JCD).

Vývoz 2006

(kód CS 0809 30 90 9100, 0805 50 10 9100, 0806 10 10 9100, 0806 10 80 9100)

Komodita	Žiadané množstvo (t)	Skutočne vyvezené množstvo (t)	Prijímajúca krajina	Kód krajiny určenia	Udelené množstvo v licenciách v roku 2006	Udelené množstvo v licenciách v roku 2007
Broskyne	59,921	59,921	Moldavsko	F 03	59,921	-
Citróny	19,705	19,705	Ukrajina	F 08	19,705	-
Stolové hrozno	697,425	697,425	Ukrajina	F 08	476,602	220,823
Jablká	531,034	531,034	Rusko	F 09	495,154	35,88
	120,847	120,847	Moldavsko	F 09	120,847	-
	7,938	7,938	Ukrajina	F 09	-	7,938
	Σ 659,819	Σ 659,819			Σ616,001	Σ43,818
Ovocie spolu:	1436,87	1436,87			1172,229	264,641

V roku 2006 sa zo SR do tretích krajín vyviezlo **59,921 t broskýň; 19,705 t citrónov; 697,425 t stolového hrozna a 659,819 t jablák**. Na žiadosti, ktoré boli podané vo vývozných obdobiach do 30.10.2006 boli v roku 2006 vydané licencie na množstvá uvedené v tabuľke. Licencie na žiadosti podané v poslednom vývoznom období od 01.11.2006 do konca roka boli vydané až 20.03.2007, tzn. 14. pracovný deň po skončení vývozného obdobia (01.11.06 – 28.02.07).

1.1.4 Výkon kontroly

Ovocie a zelenina podlieha viacerým kontrolným mechanizmom, ktoré sú realizované v rámci SOT, v rámci úradnej kontroly potravín a rastlinolekárskeho opatrení.

Kontroly zhody (kvality) ovocia a zeleniny sú najvýznamnejšie z hľadiska SOT vykonávané Štátnou veterinárnou a potravinovou správou SR podľa § 10 ods. 5 zákona NR SR č. 491/2001 Z. z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami, v znení neskorších predpisov. Od 1.3.2007 vstúpil do platnosti zákon NR SR č. 596/2007 Z. z., ktorý dopĺňa zákon č. 491/2001.

Výkon kontrol zhody s obchodnými normami kvality sa realizuje podľa nariadenia Rady (ES) č. 2200/1996 a podrobných ustanovení nariadenia Komisie (ES) č. 1148/2001 z 12. júna 2001 týkajúce sa kontrol zhody obchodných noriem čerstvého ovocia a zeleniny, v znení neskorších predpisov.

Podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (zákon č. 23/2002), predovšetkým § 23, ovocie a zelenina podlieha pod **úradnú kontrolu potravín**. Kontroly sú zamerané na zdravotnú neškodnosť a hygienu čerstvého ovocia a zeleniny.

Okrem uvedených kontrol, komodita podlieha **fytokontrole rastlín a rastlinných produktov**, ktorú vykonáva Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP) podľa zákona NR SR č. 285/1995 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti. Od mája 2005 sa fytokontrola vykonáva podľa zákona NR SR č. 193/2005 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti.

Pre zabezpečenie administrácie mechanizmov pre organizáciu trhu, štátnej pomoci a štrukturálnej pomoci (predvstupovej a povstupovej) bola MP SR zriadená **Pôdohospodárska platobná agentúra (PPA)**, ktorá vykonáva kontroly **riadneho uplatňovania nástrojov SPP** v komodite ovocie a zelenina podľa zákona NR SR č. 473/2003 Z. z. o Pôdohospodárskej platobnej agentúre a príslušných nariadení EÚ (viď časť 2.5). Od roku 207 je tento zákon zrušený a nahradený zákonom NR SR č. 274/2006 Z. z.

1.2. Hlavné Nariadenia Rady a nástroje spoločnej organizácie trhu ovocia a zeleniny

1. Nástroje organizácie trhu s čerstvým ovocím a zeleninou sú ustanovené:

Nariadením Rady (ES) č. 2200/1996 z 28. októbra 1996 o spoločnej organizácii trhu s ovocím a zeleninou (Ú. v. ES L 297, 21.11.1996, Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 3/zv. 20) v platnom znení:

- výrobky, ktoré podliehajú organizácii trhu podľa NR č. 2200/1996 (CN 0702–ex 0709, ex 0802, 0803 00 11 a 0803 00 90, 0804-0810, 0813 50 31, 0813 50 39, 1212 10 10),
- klasifikáciu produktov a prijímanie noviel pre marketingové normy kvality upravené nariadeniami Komisie (NK),
- organizácie výrobcov, postupy pre uznávanie OV,
- pravidlá pre operačné programy, operačné fondy, ktoré OV vytvárajú,
- medziodvetvové organizácie a dohody,
- intervencie – sťahovanie výrobkov z trhu,
- obchod s tretími krajinami (uplatňujú sa vývozné náhrady, dovozné kvóty, licencie, clá),
- národné kontrolné orgány a orgány spoločenstva.

2. Nástroje organizácie trhu so spracovaným ovocím a zeleninou

Nariadením Rady (ES) č. 2201/1996 z 28. októbra 1996 o Spoločnej organizácii trhu s výrobkami zo spracovaného ovocia a zeleniny (Ú. v. ES L 297, 21.11.1996, Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, 3/zv. 20) v platnom znení:

- výrobky, ktoré podliehajú organizácii trhu podľa NR č. 2201/1996 v znení NR č. 2699/2000 (CN ex - 0710-0712, 0811-0813, 2001, 2004-2009, položky CN zahrnuté celé 0804 20 90, 0806, 0814 00 00, 0904 20 10, 1302 20, 2002, 2003),
nástroje: poskytovanie výrobných podpory pre vybrané druhy výrobkov,
- obchod s tretími krajinami (licencie, colné kvóty, vývozné náhrady, clá, exportné; dotácie na cukor pridaný vo výrobkoch).

3. Podrobné nariadenia SOT a hlavné nariadenia Komisie (ES)

1. Klasifikácia produktov a obchodné normy pre druhy ovocia:

- Nariadenie Komisie (ES) č. 831/1997 zo 7. mája 1997 stanovujúce obchodné normy uplatniteľné pre avokáda (Ú. V. EÚ L 119, 08/05/1997 S. 0013–0016).
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1168/1999 z 3. júna 1999, ktorým sa stanovuje obchodná norma pre slivky (Ú. V. EÚ L 141, 04/06/1999 S. 0005–0010).
- Nariadenie Komisie (ES) č. 2789/1999 z 22. decembra 1999, stanovujúce obchodnú normu pre stolové hrozno (Ú. V. EÚ L 3361, 29/12/1999 S. 00135–0020).
- Nariadenie Komisie (ES) č. 848/2000 z 27. apríla 2000, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1168/1999 stanovujúce obchodnú normu pre slivky (Ú. V. EÚ L 103, 28/04/2000 S. 0009–0013).
- Nariadenie Komisie (ES) č. 851/2000 z 27. apríla 2000, ktorým sa stanovuje obchodná norma pre marhule (Ú. V. EÚ L 103, 28/04/2000 S. 0022–0026).
- Nariadenie Komisie (ES) č. 175/2001 z 26. januára 2001, ktorým sa stanovuje obchodná norma pre nelúpané vlašské orechy (Ú. V. EÚ L 026, 27/01/2001 S. 0024–0030).
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1148/2001 z 12. júna 2001, týkajúce sa kontrol zhody obchodných noriem čerstvého ovocia a zeleniny, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1799/2001 z 12. septembra 2001, ktorým sa stanovuje obchodná norma pre citrusové plody (Ú. V. EÚ L 244, 14/09/2001 S. 0012 – 0018 nar. 2001)
- Nariadenie Komisie (ES) č. 843/2002 z 21. mája 2002, ktorým sa stanovuje obchodná norma pre nelúpané lieskové orechy (Ú. V. EÚ L 187, 16/07/2002 S. 0014–0020).
- Nariadenie Komisie (ES) č. 48/2003 z 310. januára 2003, ktorým sa stanovujú pravidlá na uplatniteľné zmesi rôznych typov čerstvého ovocia a zeleniny nachádzajúce sa v tom istom predajnom obale (Ú. V. EÚ L 007, 11/01/20003 S. 0065–0067).
- Nariadenie Komisie (ES) č. 85/2004 z 15. januára 2004, ktorým sa stanovuje obchodná norma pre jablká (Ú. V. EÚ L 013, 20/01/2004 S. 0003–0018).
- Nariadenie Komisie (ES) č. 86/2004 z 15. januára 2004, ktorým sa stanovuje obchodná norma pre hrušky (Ú. V. EÚ L 013, 20/01/2004 S. 00019–0027)
- Nariadenie Komisie (ES) č. 214/2004 zo 6. februára 2004, ktorým sa stanovuje obchodná norma pre čerešne a višne (Ú. V. EÚ L 036, 07/02/2004 S. 0006–0009).
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1673/2004 z 24. septembra 2004, ktorým sa stanovuje obchodná norma pre kivi (Ú. V. EÚ L 300, 25/09/2004 S. 0005 – 0010).
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1861/2004 z 26. októbra 2004, ktorým sa stanovuje obchodná norma pre broskyne a nektarinky. (Ú. V. EÚ L 325, 28/10/2004 S. 0010–0016).
- Nariadenie Komisie (ES) č. 228/2006 z 9. februára 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 2257/94, ktorým sa ustanovuje norma kvality pre banány (Ú. v. EÚ L 39, 10.2.2006).

2) Uznávanie skupín, organizácií výrobcov a združení organizácií výrobcov ovocia a zeleniny

- Nariadenie Komisie (ES) č. 1432/2003 z 11. augusta 2003, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, pokiaľ ide o podmienky na uznanie organizácií výrobcov a predbežné uznanie skupín výrobcov.

3) Poskytovanie dočasných finančných podpôr skupinám a organizáciám výrobcov ovocia a zeleniny, sťahovanie výrobkov z trhu

- Nariadenie Komisie (ES) č. 1943/2003 z 3. novembra 2003, ktorým sa stanovujú pravidlá pre uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 2200/96 pokiaľ ide o pomoc skupinám výrobcov, ktorým bolo udelené predbežné uznanie.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1433/2003 z 11. augusta 2003, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, pokiaľ ide o operačné fondy, operačné programy a finančnú pomoc.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 594/2004 z 30. marca 2004, ktorým sa určujú rozhodujúce skutočnosti uplatniteľné na výrobky v odvetví ovocia a zeleniny a na výrobky zo spracovaného ovocia a zeleniny.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 2113/2004 z 10. decembra 2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Komisie (ES) č. 1943/2003, ktorým sa stanovujú pravidlá pre uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 2200/96 pokiaľ ide o pomoc skupinám výrobcov, ktorým bolo udelené predbežné uznanie.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 2190/2004 z 20. decembra 2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Komisie (ES) č. 1433/2003, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, pokiaľ ide o operačné fondy, operačné programy a finančnú pomoc.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1813/2004 z 19. októbra 2004, ktoré upravuje nariadenie Komisie (ES) č. 1433/2003, ktoré sa vzťahuje na podmienky použitia nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, pokiaľ ide o operačné fondy, operačné programy a finančnú podporu
- Nariadenie Komisie (ES) č. 103/2004 z 21. januára 2004, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, pokiaľ ide o intervenčné opatrenia a o stiahnutie z trhu v sektore ovocia a zeleniny.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 222/2005 z 10. februára 2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie ES č. 1943/2003 pokiaľ ide o výmenný kurz uplatniteľný pri poskytovaní pomoci skupinám výrobcov, ktorým bolo udelené predbežné uznanie v sektore ovocia a zeleniny.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 210/2006 zo 7. februára 2006, ktorým sa na hospodársky rok 2006/2007 stanovuje výška pomoci pre paradajky určené na spracovanie.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 576/2006 z 7. apríla 2006, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1433/2003 ustanovujúce podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 2200/96, pokiaľ ide o operačné fondy, operačné programy a finančnú pomoc.

- Nariadenie Komisie (ES) č. 1913/2006 z 20. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania poľnohospodárskeho menového systému pre euro v poľnohospodárstve a ktorým sa menia a dopĺňajú určité nariadenia;

4) *Obchod s tretími krajinami*

- Nariadenie Komisie (EHS) č. 2220/85 z 22. júla 1985, ktorým sa stanovujú spoločné podrobné pravidlá pre uplatňovanie systému záruk pre poľnohospodárske výrobky.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 3846/1987 z 17. decembra 1987, ktorým sa ustanovuje nomenklatúra poľnohospodárskych výrobkov pre vývozné náhrady, v znení neskorších predpisov najmä NK (ES) č. 2199/2004.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 3223/1994 z 21. decembra 1995 o podrobných pravidlách uplatňovania dovozných opatrení pre ovocie a zeleninu, v znení neskorších doplnkov najmä nariadenie Komisie (ES) č. 537/2004.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1555/1996 z 30. júla 1996, ktorým sa ustanovujú podmienky pre uvalenie dodatočného dovozného cla pre ovocie a zeleninu, v znení neskorších predpisov.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1291/2000 z 9. júna 2000, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá uplatňovania systému dovozných a vývozných licencií a certifikátov s vopred stanovenou sadzbou náhrady pre poľnohospodárske výrobky, v znení neskorších predpisov najmä NK (ES) č. 636/2004, NK (ES) č. 1741/2005, NK (ES) č. 1864/2005.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1961/2001 z 8. októbra 2001 stanovujúce podrobné pravidlá pre uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 2200/96 týkajúce sa exportných refundácií u ovocia a zeleniny.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 565/2002 z 2. apríla 2002, ktorým sa ustanovuje metóda správy colných kvót a zavádza systém osvedčení o pôvode pre cesnak dovezený z tretích krajín.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 2334/2003 z 30. decembra 2003, ktoré pre rok 2004 deroguje z nariadenia (ES) č. 2125/95 otvárajúceho a ustanovujúceho spravovanie colných kvót pre konzervované huby.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 829/2003 zo 14. mája 2003, ktorým sa mení dopĺňa nariadenie (ES) č. 225/2003 pokiaľ ide o predĺženie platnosti osvedčení o pôvode pre huby s pôvodom v Číne.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 228/2004 z 3. februára 2004 ustanovujúce prechodné opatrenia k Nariadeniu Komisie č. 565/2002 z dôvodu nových prístupia Českej republiky, Estónska, Cypru, Lotyšska, Litvy, Maďarska, Malty, Poľska, Slovinska a Slovenska.

- Nariadenie Komisie (ES) č. 229/2004 z 10. februára 2004 deroguje z nariadenia Komisie č. 565/2002 týkajúce sa dátumov na vydávanie licencií pre dovoz cesnaku pre prvý kvartál periódy 2004-2005.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1543/2004 z 30. augusta 2004, ktorým sa určujú paušálne dovozné hodnoty na určovanie vstupných cien určitých druhov ovocia a zeleniny.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 179/2006 z 1. februára 2006, ktorým sa zavádza systém dovozných povolení pre jablká dovážané z tretích krajín.

5) Kontroly zhody

- Nariadenie Komisie (ES) č. 1148/2001 z 12. júna 2001 o kontrole zhody čerstvého ovocia a zeleniny s obchodnými normami (Ú. v. EÚ L 156, 13.6.2001) v platnom znení.

6) Poskytovanie podpory na spracovanie vybraných druhov ovocia a zeleniny

- Nariadenie Komisie (EH) č. 1535/2003 z 29. augusta 2003, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 2201/96, týkajúce sa systému pomoci pre výrobky z ovocia a zeleniny.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 2169/2004 z 17. decembra 2004, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1535/2003, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 2201/96, týkajúce sa systému pomoci pre výrobky z ovocia a zeleniny.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 840/2006 zo 7. júna 2006, ktorým sa stanovuje pre hospodársky rok 2006/2007 podpora pre broskyne určené na spracovanie v rámci nariadenia Rady (ES) č. 2201/1996.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1429/1995, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá pre vývozné náhrady pre výrobky spracované z ovocia a zeleniny, iné ako náhrady poskytované pre pridaný cukor.
- Nariadenie Komisie (EHS) č. 2320/89 z 28. júla 1989 o minimálnych požiadavkách na kvalitu broskýň v náleve a broskýň v prírodnej ovocnej šťave na uplatňovanie programu pestovateľskej pomoci.
- Nariadenie Komisie (EHS) č. 2319/89 z 28. júla 1989 o minimálnych požiadavkách na kvalitu hrušiek Williams a Rocha v náleve a v prírodnej ovocnej šťave pre uplatňovanie schémy pomoci pre výrobu.
- Nariadenie Rady (EHS) 3508/92 z 27. novembra 1992, ktorým sa stanovuje integrovaný administratívny kontrolný systém (IACS) pre určité systémy pomoci v znení neskorších predpisov, najmä NK (ES) č. 2419/2001.

Samostatnú organizáciu trhu majú citrusové ovocie a banány upravenú v nariadeniach:

- Nariadenie Rady (ES) č. 404/1993 z 13. februára 1993 o spoločnej organizácii trhu s banánmi, v znení neskorších predpisov.
- Nariadenie Rady (ES) č. 2202/1996 z 28. októbra 1996, ktoré upravuje systém podpory Spoločenstva pre výrobcov niektorých druhov citrusového ovocia, v znení neskorších predpisov.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 896/2001 zo 7. mája 2001 upravujúce podrobné pravidlá pre uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 404/1993, týkajúce sa opatrení pri dovoze banánov do Spoločenstva.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 94/2002 z 18. januára 2002 ustanovujúce podrobné pravidlá pre uplatňovanie nariadenia rady (ES) č. 2826/2000 o informačných a propagačných akciách pre poľnohospodárske výrobky na vnútornom trhu.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 2111/2003 z 1. decembra 2003 ustanovujúce podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 2200/1996, ktorým sa zavádza schéma pomoci pre pestovateľov niektorých druhov citrusového ovocia.

1.3 Reforma spoločnej organizácie trhu v sektore ovocia a zeleniny

Začiatkom roka 2007 EÚ predstavila reformu sektora ovocia a zeleniny v oblasti spoločnej organizácie trhu (CMO). V súčasnosti sú realizované rokovania v rámci Pracovnej skupiny Rady k návrhu reformy. K jednotlivým nástrojom reformy majú zástupcovia ČS rôzne stanovisko.

Hlavným cieľom reformy je zjednodušenie nástrojov CMO, ktoré SR jednoznačne od začiatku podporovala.

Nástroje organizácie trhu, zmeny

Obchodné normy kvality – EÚ navrhuje zjednodušenie v oblasti noriem.

Organizácie výrobcov (OV) – hlavné nástroje:

odstránenie kategorizácie OV, zlučovanie a vytváranie nových SV/OV a vznik združení, možnosť zvýšenej podpory, realizácia opatrení pre životné prostredie v operačnom programe, možnosť zvýšenej podpory, realizácia opatrení na krízový manažment aspoň 1/3 financií na operačný program, zmena % priameho predaja členmi OV, zvýšená podpora pre zakladanie SV o 100%.

Zriadenie krízového manažmentu (KM) – vykonáva sa prostredníctvom organizácií výrobcov. Medzi nástroje budú patriť zelený zber a neuskutočnenie zberu, nástroje podpory a komunikácie v čase krízy, školenia, poistenie úrody a financovanie administratívnych nákladov na vytvorenie podielových fondov. Stiahnutie z trhu môžu OV vykonávať pri 50% spolufinancovaní. Stiahnuté produkty **distribuované zdarma** do škôl, detských prázdninových táborov, nemocníc, charitatívnych organizácií, domovov dôchodcov a ústavov nápravnej výchovy budú preplácané Spoločenstvom na úrovni 100% pri obmedzení množstva na 5% celkového objemu dodaného na trh príslušnou OV.

Zrušenie podpory na produkty určené na spracovanie a navýšenie stropu SR na SPS
SR využívalo z nástrojov CMO v plnej miere, predovšetkým podporu na spracovanie rajčiaka a to do výšky národného prahu -29 500 t. Reformou bude platba na tonu suroviny nahradená

platbou na plochu (SPS, SAPS). Existujú obavy, že ak nebudú prijaté prechodné opatrenia môže to ohroziť ďalšiu existenciu našich OV a aj spracovateľský priemysel.

Zaradenie ovocia a zeleniny do režimu jednotnej platby na pôdu, na ktorej sa pestuje ovocie a zelenina, bude možné uplatňovať platobné nároky v rámci schémy neviazanej pomoci, ktorá sa využíva v iných sektoroch poľnohospodárstva. Zrušením podpory na spracovanie bude navýšená obálka pre SR. SR navrhla vyplácať „osobitnú“ priamu platbu na ovocie a zeleninu, ktorá by mala byť adresná (podobne ako u cukru).

Ostatné opatrenia, ktoré SR v rámci reformy podporuje

Opatrenia týkajúce sa životného prostredia. Zaradenie ovocia a zeleniny do SPS znamená, že environmentálna podmienenosť sa bude povinne týkať poľnohospodárov prijímajúcich priame platby. Navyše každá OV musí vyčleniť najmenej 10% výdavkov na opatrenia týkajúce sa životného prostredia v operačných programoch. EÚ prispeje 60% spolufinancovaním. Aj neorganizovaní pestovatelia však budú musieť dodržiavať „krížové zhody“. Väčšiu podporu však budú mať OV.

Propagácia. SR sa začleňuje medzi krajiny s nízkou konzumáciou ovocia a zeleniny. Propagáciu zdravej výživy považuje za nevyhnutnú. Odporúčanú spotrebu dosahuje len Grécko a Taliansko (400 gramov/denne).

Zaradenie zemiakov do opatrení štátnej pomoci – názory ČŠ sú za uvoľnenie pomoci aj v tomto sektore, ktorý nebol doteraz EÚ podporovaný. Ni eje ešte doriešené, či zemiaky budú súčasťou CMO.

Obchod s tretími krajinami – zjednodušenie a zrušenie exportných náhrad

Exportné dotácie. SR tento spôsob využívalo v obmedzenej miere, preto podporuje rozvoj iných opatrení v rámci reformy CMO (zatraktívniť organizácie výrobcov, adresne poskytovať priame platby na ovocie a zeleninu podobne ako v prípade cukru, po zrušení pomoci na spracovanie zachovať prechodné obdobie).

Všetky navrhované opatrenia neboli členskými štátmi prijaté s jednoznačným súhlasom, preto sa budú riešiť na úrovni politických rozhovorov (zjednodušenie v oblasti noriem kvality, krízový manažment, referenčné množstvá pre priame platby a možnosť zvýhodniť pestovateľov ovocia a zeleniny v procese jednotnej platby).

1.4 Hlavné orgány zodpovedné za prijímanie legislatívnych predpisov, opatrení v rámci SOT a administrovanie SOT

Ministerstvo pôdohospodárstva SR

Pre výkon nariadení Rady a Komisie SOT v podmienkach SR boli s účinnosťou od 1. mája 2004 vypracované na MP SR nasledujúce Usmernenia ministra, ktoré boli vydané dňa 23. marca 2004 vo Vestníku MP SR, ročník XXXVI, čiastka 9, pod č.:

- 28. Usmernenia ministra pôdohospodárstva SR o všeobecných pravidlách organizácie trhu s ovocím a zeleninou. Hlavný cieľ usmernenia je identifikácia hlavných nariadení a ich výkon na PPA v oblasti uznávania OV a SV a minimálne požiadavky na veľkosť OV,

akčné plány, operačné fondy a operačné programy, intervenčné mechanizmy a administrácia výrobných podporných opatrení pre spracovaný rajčiak a broskyne.

- 29. Usmernenie ministra pôdohospodárstva SR na úseku štátnej správy udeľovania licencií na dovoz a vývoz poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov.
- 36. Usmernenie ministra pôdohospodárstva SR na úseku štátnej správy sledovania cien vybraných poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov a poskytovanie cenových informácií príslušným orgánom EÚ.
- 40. Usmernenie ministra pôdohospodárstva SR na úseku štátnej správy o organizovaní trhu s osivom, poskytovaní podpory na produkciu osiva a registrácie zmlúv na rozmnožovanie osiva v tretích krajinách.

MP SR vykonáva v rámci SOT uznanie organizácií a skupín výrobcov pre ovocie a zeleninu, zrušenie uznania a zamietnutie uznania OV (Zákon NR SR č. 491/2001 Z.z. o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami § 10, v znení neskorších predpisov).

- Usmerňuje prípravu metodických pokynov podľa SOT.
- Vybavuje sťažnosti a odvolania v správnom konaní žiadateľov o podporu a podnikateľov, ktorí nespĺnili podmienky zhody pre ovocie a zeleninu podľa predpisov EÚ.

Všetky usmernenia strácajú účinnosť od 1.1.2007 (zrušenie zákona NR SR č. 473/2003).

Pôdohospodárska platobná agentúra zabezpečuje administráciu procesov, zákon NR SR č. 473/2003 Z. z. o Pôdohospodárskej platobnej agentúre, o podpore podnikania v pôdohospodárstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Usmernení ministra pôdohospodárstva SR na úseku štátnej správy vid' vyššie, od 1. januára 2007 administráciu procesov podľa zákona NR SR č. 274/2006 o podpore v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a príslušných nariadení vlády SR.

- zabezpečuje kompletne administrovanie žiadostí o podporu a kontrolu podľa EÚ legislatívy a podporných mechanizmov uvedených v kapitole 1.1.3,
- zabezpečuje IACS pre evidenciu plôch (NR č. 3508/1992, NK č. 2419/2001),
- zabezpečuje cenový monitoring pre vybrané druhy ovocia a zeleniny podľa predpisov EÚ. Pre SOT podľa nariadenia Rady (ES) č. 2200/1996 boli v roku **2006** aktualizované metodické postupy,
- schválenie operačného programu a financovanie operačných fondov organizácií výrobcov (4. septembra 2006),
- poskytovaní podpory pre spracované ovocie a zeleninu a o schvaľovaní a registrácii spracovateľa (6. decembra 2006).

V **2007** roku sa vypracovala jednotná metodika pre uznanie SV/OV a financovanie akčných plánov - Metodický postup pre skupiny výrobcov, organizácie výrobcov a združenia organizácií výrobcov a poskytovanie finančnej pomoci na financovanie plánov uznania – Akčných plánov (12. marca 2007).

Štátna veterinárna a potravinová správa - Zákon č. 491/2001 v znení neskorších predpisov (od 1. marca 2007 administrácia procesov podľa zákona č. 596/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 491/2001), Zákon NR SR č.152/1995 o potravinách v znení neskorších doplnkov, nariadenia ES:

- zabezpečuje kontroly zhody s normami kvality pre výrobky, ktoré majú v Spoločenstve povinné normy kvality, pri všetkých nástrojoch SOT, zabezpečenie úradnej kontroly potravín),
- zabezpečuje kontroly zhody kvality,
- zabezpečuje výkon delegovaných činností pre PPA v sektore ovocia a zeleniny podľa dohody.

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky

- aktualizuje register ovocných sádov, vykonáva odhady úrod jabĺk, hrušiek, broskýň a marhúľ, sleduje uskladnenia jabĺk a hrušiek

Registrácie ovocných sádov sa vykonáva podľa platnej legislatívy a to:

- Zákona o štatistike č. 540/2001
- Metodiky MPSR č. 2892/2002-510
- Zákona č. 274/2006 Z.z. o podpore v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka
- Smernice rady 76/625/EHS
- Smernice 109/2001/ES Európskeho parlamentu a rady týkajúca sa štatistických prehľadov za účelom stanovenia produkčného potenciálu výsadiieb
- Nariadenia Komisie (ES) č. 103/2004 podrobné pravidlá o intervenčných opatreniach a o stiahnutí z trhu v sektore ovocia a zeleniny
- Nariadenia Rady (ES) č. 2200/96 o spoločnej organizácii trhu s ovocím a zeleninou
- Vyhlášky č.482/2005 Z. z., ŠÚ SR, ktorou sa vydáva Program štátnych štatistických zisťovaní na roky 2006 – 2008
- Usmernenia č. 28 MP SR na úseku štátnej správy o všeobecných pravidlách spoločnej organizácie trhu s ovocím a zeleninou:
 - sleduje likvidácie výrobkov stiahnutých z trhu,
 - všetky ostatné kontrolné činnosti, ktoré vyplývajú z národnej a EÚ legislatívy pre kontrolu zdravotného stavu rastlín a certifikáciu množiteľského materiálu,
 - vykonávanie delegovaných činností pre PPA v sektore ovocia a zeleniny na základe dohody.

2. Situácia na trhu v SR

2.1. Počet stromov a produkcia ovocia

Po vzraste počtu ovocných stromov a kríkov vrátane stromov v záhradách u drobných pestovateľov v roku 2005, v roku 2006 ich počet opäť poklesol (-4,88%). Najvýraznejšie poklesol počet ríbezlí (-14,57%) a viniča hroznorodého (-13,13%). Najvyšší nárast počtu stromov bol zaznamenaný u marhúľ (+5,82%) a zberovej plochy u jahôd (+8,51%) a marhule.

Podiel jabloní na celkovom počte stromov predstavuje 46,79%, čo je mierny medziročný nárast. Počet ríbezlí tvorí 29,89%. Ostatné druhy sa podieľajú menším ako 6,00% zastúpením.

Počet ovocných stromov a kríkov v kusoch plochy v ha

Number of Fruit Trees and Bushes in Pieces and Area in ha

Tabuľka č. 1

Ovocný druh ¹	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Jablone ²	7 062 528	7 091 006	7 740 164	7 533 748	7 689 762	7 651 602
Hrušky ³	538 471	550 725	564 551	599 885	631 270	617 546
Broskyne ⁴	665 191	710 520	718 325	717 801	722 973	731 299
Marhule ⁵	398 673	388 077	382 960	393 376	392 173	415 005
Slivky ⁶	834 629	842 712	843 044	842 464	892 535	898 397
Čerešne ⁷	339 952	351 765	347 665	339 281	365 058	369 305
Višne ⁸	164 419	155 523	163 087	151 427	163 218	154 071
Ringloty ⁹	74 970	74 593	74 131	47 402	49 200	49 260
Egreše ¹⁰	146 004	149 372	162 247	158 875	167 481	167 469
Ríbezle ¹¹	3 872 248	4 475 906	5 584 213	5 531 069	5 721 006	4 887 468
Orechy vlašské ¹²	241 621	239 697	239 904	232 594	237 672	246 616
Orechy lieskové ¹³	10 045	9 615	9 598	9 689	9 714	9 772
Jedlé gaštany ¹⁴	5 826	5 826	6 495	6 482	5 908	6 065
Ostatné ovocie ¹⁵	192 847	199 115	238 168	207 995	144 143	148 845
Stromy a kríky spolu¹⁶	14 547 424	15 244 452	17 074 552	16 772 088	17 192 113	16 352 720
Maliny šľachtené ¹⁷	-	*86	*81	*82	*59	*59
Jahody ¹⁸	*125	*162	*240	*272	*235	*255
Hrozno stolové ¹⁹	*295	*232	*272	*294	*268	*232

* plocha v ha²⁰

Prameň: ŠÚ SR²¹

1) Fruit type, 2) Apples, 3) Pears, 4) Peaches, 5) Apricots, 6) Plums, 7) Cherries, 8) Sour cherries, 9) Greengages, 10) Gooseberries, 11) Currants, 12) Walnuts, 13) Hazelnuts; 14) Chestnut; 15) Other fruits; 16) Fruit trees and bushes in total, 17) Raspberries cultivated, 18) Strawberries, 19) Dessert grape, 20) Area in hectares, 21) Source: SO SR

Horúce júlové počasie v roku 2006 urýchlilo dozrievanie ovocných plodov a vytvorilo predpoklad pre ich vysokú kvalitu. Produkcia ovocia klesla medziročne celkovo o 3,85%. Produkcia ovocia na stromoch a kríkoch klesla o 3,73% a produkcia malín, hrozna a jahôd spolu klesla o 10,75%.

Zásluhou poklesu počtu stromov a nižšej priemernej produkcii klesla produkcia jablák o 12,54%. Najväčší prepád produkcie zaznamenalo hrozno stolové (-29,77%). Na druhej strane takmer o polovicu stúpila produkcia sliviek (+46,70%) a marhúľ (+42,80%).

Produkcia kôstkového ovocia medziročne stúpila o 10,88%, produkcia ostatných druhov ovocia klesla - jadrového o 11,13%, drobného o 10,88% a škrupinového o 4,34%.

Celková produkcia ovocia v tonách

Total Production of Fruit in Tonns

Tabuľka č. 2

Ovocný druh ¹	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Jablká ²	50 217	51 172	60 685	41 595	47 288	41 360
Hrušky ³	4 354	4 445	4 860	2 511	2 226	2 419
Broskyne ⁴	2 113	2 592	4 206	4 750	3 609	4 415
Marhule ⁵	2 362	2 246	2 677	1 584	1 256	1 781
Slivky ⁶	10 067	8 631	6 717	5 799	4 285	6 286
Čerešne ⁷	3 898	3 618	1 992	1 321	1 413	1 573
Višne ⁸	1 248	1 125	1 562	885	865	818
Ringloty ⁹	635	608	652	291	317	407
Egreše ¹⁰	314	325	273	228	168	152
Ríbezle ¹¹	1 728	1 698	1 174	631	637	564
Orechy vlašské ¹²	3 719	3 256	3 425	1 224	1 197	1 145
Orechy lieskové ¹³	59	59	49	38	35	35
Jedlé gaštany ¹⁴	66	68	96	38	35	32
Ostatné ovocie ¹⁵	403	541	567	57	70	51
Stromy a kry spolu¹⁶	81 208	80 405	88 935	60 955	63 402	61 037
Maliny šľachtené ¹⁷	26	21	3,3	8,1	26	35
Jahody ¹⁸	454	412	583	891	576	602
Hrozno stolové ¹⁹	2 096	794	612	690	524	368
Spolu²⁰	83 784	81 632	90 133	62 544	64 528	62 043

Prameň: ŠÚ SR²¹

1) Fruit type, 2) Apples, 3) Pears, 4) Peaches, 5) Apricots, 6) Plums, 7) Cherries, 8) Sour cherries, 9) Greengages, 10) Gooseberries, 11) Currants, 12) Walnuts, 13) Hazelnuts; 14) Chestnut; 15) Other fruits; 16) Fruit trees and bushes in total, 17) Raspberries cultivated, 18) Strawberries; 19) Table grape; 20) in total; 21) Source: SO SR

Priemerná produkcia z jedného stromu, kra a plochy v kg

Average Production per Fruit Tree, Bush an Area in kg

Tabuľka č. 3

Ovocný druh ¹	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Jablká ²	7,11	7,22	7,84	6,84	6,15	5,41
Hrušky ³	8,09	8,07	8,61	4,19	3,53	3,92
Broskyne ⁴	3,18	3,65	5,86	6,62	4,99	6,04
Marhule ⁵	5,93	5,79	6,99	4,03	3,20	4,29
Slivky ⁶	11,91	10,20	7,89	6,88	4,72	7,17
Čerešne ⁷	11,47	10,29	5,73	3,89	3,87	4,26
Višne ⁸	7,56	7,24	9,58	5,84	5,30	5,31
Ringloty ⁹	8,47	8,15	8,80	6,14	6,45	8,25
Egreše ¹⁰	2,15	2,17	1,68	1,43	1,00	0,91
Ríbezle ¹¹	0,50	0,38	0,21	0,11	0,11	0,12
Orechy vlašské ¹²	15,39	13,59	14,28	5,26	5,04	4,64
Orechy lieskové ¹³	5,87	6,12	5,06	3,91	3,56	3,54
Jedlé gaštany ¹⁴	11,33	11,67	14,84	5,82	5,94	5,31
Ostatné ovocie ¹⁵	1,88	2,82	0,00	0,28	0,49	0,34
Maliny šľachtené ¹⁶	-	**0,02	**4,04	**9,88	*0,46	*0,59
Jahody ¹⁷	*3,34	*2,54	*2,43	*3,28	*2,45	2,36

* priemerná produkcia v t/ha¹⁸

** priemerná produkcia v kg/m²¹⁹

údaj sa neuvádzal²⁰

Prameň: ŠÚ SR²¹

1) Fruit type, 2) Apples, 3) Pears, 4) Peaches-, 5) Apricots, 6) Plums 7) Cherries, 8) Sour cherries 9) Greengages, 10) Gooseberries, 11) Currants, 12) Walnut, 13) Hazelnuts; 14) Chestnut, 15) Other fruits, 16) Rapsberries cultivated; 17) Strawberries; 18) Average production in tons per hectare, 19)Average production in kg per m² 20) Data not available, 21) Source: SO SR

Priemerná úroda deviatich druhov ovocia vzrástla, najvýraznejšie sliviek (+21,91%) a marhúľ (+34,06%). Výrazne klesla priemerná úroda jablák (-30,61%).

Bilancia výroby a použitia ovocia mierneho pásma v SR v tonách

(0802 21 00, 0802 22 00, 0802 31 10, 0802 32 10, 0802 40 00, 0806, 0808, 0809, 0810)

Climatic Zone Fruit Production and Utilization Balance Sheet in SR in Tonns

Tabuľka č. 4

Ukazovateľ ¹	Skutočnosť ²				Predpoklad ³
	2003	2004	2005	2006	2007
Domáca produkcia ⁴	90 133	62 544	64 528	62 043	63 038
z toho: produkčné sady ⁵	41 131	38 394	41 289	38 171	39 285
Dovoz ⁶	49 275	69 214	75 517	74 461	73 064
Celková ponuka⁷	139 408	131 758	140 045	136 504	136 102
Dodávky pre sprac. priem. ⁸	**14 971	5 476	5 429	6 000	5 825
Priama spotreba ⁹	110 177	106 919	102 634	*100 000	*103 973
Straty ¹⁰	3 316	5 691	6 289	1 744	4 575
Vývoz ¹¹	10 944	13 672	22 756	28 760	21 729
Celkové použitie¹²	139 408	131 758	140 045	136 504	136 102

♦ dodávky pre spracovateľský priemysel¹³

* odhad¹⁴

** v roku 2003 vrátane dodávky na trh¹⁵

Prameň: ŠÚ SR, VÚEPP¹⁶

1) Indicator, 2) Real data, 3) Prediction, 4) Domestic production, 5) Of which: fruiting orchards, 6) Import, 7) Total supply, 8) Processing industry supplies, 9) Direct consumption, 10) Losses, 11) Export, 12) Total consumption; 13) processing industry supplies; 14) Estimate, 15) in the 2003 including market supplies, 16) Source: SO SR, RIAFE

2.2. Produkčné ovocné sady v SR

Produkčné ovocné sady sú súvislé výsadby ovocných stromov s výmerou 1 500 m² a viac, pravidelne ošetrované podľa agrotechnických zásad a zberané.

Celková výmera ovocných produkčných sadov podľa druhu ovocia

Total Area of Wearing Fruit Orchards according to the Fruit Type

Tabuľka č. 5

2004	Druh ¹	Jablone ³	Hrušky ⁴	Broskyne ⁵	Marhule ⁶	Slivky ⁷	Čerešne ⁸	Višne ⁹	Ringloty ¹⁰
		Výmera ²	4 147	208	953	321	661	180	216
2004	Druh ¹	Egreše ¹¹	Ríbezle ¹²	Vlašské orechy ¹³	Maliny šľachtené ¹⁴	Liesk. orechy ¹⁵	Jedle gaštany ¹⁶	Ostatné ¹⁷	Spolu ¹⁸
	Výmera ²	27	1 164	41	86	3,38	30,27	186	8 240
2005	Druh ¹	Jablone ³	Hrušky ⁴	Broskyne ⁵	Marhule ⁶	Slivky ⁷	Čerešne ⁸	Višne ⁹	Ringloty ¹⁰
	Výmera ²	4 039	206	881	302	704	159	228	14
2005	Druh ¹	Egreše ¹¹	Ríbezle ¹²	Vlašské orechy ¹³	Maliny šľachtené ¹⁴	Liesk. orechy ¹⁵	Jedle gaštany ¹⁶	Ostatné ¹⁷	Spolu ¹⁸
	Výmera ²	27	1 120	37	59	1	14	137	7 928
2006	Druh ¹	Jablone ³	Hrušky ⁴	Broskyne ⁵	Marhule ⁶	Slivky ⁷	Čerešne ⁸	Višne ⁹	Ringloty ¹⁰
	Výmera ²	3 946	201	836	334	708	247	199	14
2006	Druh ¹	Egreše ¹¹	Ríbezle ¹²	Vlašské orechy ¹³	Maliny šľachtené ¹⁴	Liesk. orechy ¹⁵	Jedle gaštany ¹⁶	Ostatné ¹⁷	Spolu ¹⁸
	Výmera ²	27	937	78	59	2	16	140	7 744

Prameň: ŠÚ SR¹⁹

Fruit type; 2) Area in ha; 3) Apples trees; 4) Pears trees; 5) Peaches trees; 6) Apricots trees; 7) Plums trees; 8) Sweet cherries trees; 9) Sour cherries trees; 10) Greengages; 11) Gooseberries; 12) Currants; 13) Walnuts; 14) Raspberries cultivated; 15) Hazelnuts; 16) Chestnut; 17) Others; 18) Total; 19) Source: SO

Celková výmera ovocných sádov podľa údajov ŠÚ SR má od roku 2003 klesajúcu tendenciu. V roku 2006 porovnaní s rokom 2002 klesla o 13,65% a medziročne o 2,32%.

Výrazne klesla výmera škrupinového ovocia, a to vlašských (-52,56%) a lieskových orechov (-50,00%). Taktiež podstatne klesla výmera čerešní (-35,63%). Najvyšší nárast zaznamenala výmera ríbezlí (+19,53%) a višní (+14,57%).

Polovicu (50,96%) z celkovej výmery produkčných sádov zaberajú jablone, ríbezle zaberajú 12,10% a slivky 9,14%. Ostatné druhy tvoria menej ako 5%.

Vývoj plôch rodiacich produkčných sádov v hektároch

Development of the Areas of Production Orchards in Hectares

Tabuľka č. 6

Ovocný druh ¹	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Jablone ²	4 127	3 724	3 519	3 281	3 198	3 345
Hrušky ³	176	121	143	138	148	154
Broskyne ⁴	796	832	787	778	684	751
Marhule ⁵	369	243	272	196	229	241
Slivky ⁶	583	519	525	499	533	596
Čerešne ⁷	260	159	139	94	97	152
Višne ⁸	219	176	185	137	115	223
Ringloty ⁹	54	37	37	13	13	13
Egreše ¹⁰	20	18	21	25	26	27
Ríbezle ¹¹	617	733	853	741	823	714
Orechy vlašské ¹²	81	43	32	18	20	19
Orechy lieskové ¹³	1	-	-	3	-	-
Jedlé gaštany ¹⁴	15	12	29	24	10	10
Maliny šľachtené ¹⁵	11	*62	*67	*71	*58	*58
Ostatné ovocie ¹⁶	89	117	128	110	99	101
Spolu ¹⁷	7 418	6 734	6 672	6 056	5 995	6 241

- údaj sa neuvádzal¹⁸

- * nezapočítava sa do celkovej plochy¹⁹

Prameň: ŠÚ SR²⁰

1) Fruit type, 2) Apples, 3) Pears, 4) Peaches, 5) Apricots, 6) Plums, 7) Sweet cherries, 8) Sour cherries, 9) Greengages, 10) Gooseberries, 11) Currants, 12) Walnuts, 13) Hazelnuts, 14) Chestnut, 15) Raspberries cultivated, 16) Other fruit; 17) Total; 18) Data not available, 19) Not included into the total area; 20) Source: SO SR

Počet respondentov pre rozlohu plôch v sadoch je **317** a pre produkciu ovocia v sadoch je **261**.

Celková produkcia ovocia v produkčných sadoch v SR v tonách

Total Fruit Production in Production Orchards in the SR in Tonns

Tabuľka č. 7

Ovocný druh ¹	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Jablká ²	26 552	27 384	34 070	31 062	36 257	30 776
Hrušky ³	179	250	386	350	370	524
Broskyne ⁴	917	1 380	2 719	3 546	2 483	3 160
Marhule ⁵	273	119	312	192	145	414
Slivky ⁶	2 447	1 434	1 743	2 253	1 324	2 550
Čerešne ⁷	277	128	232	213	161	277
Višne ⁸	375	254	388	335	217	223
Ringloty ⁹	233	201	247	-	-	0,2
Egreše ¹⁰	57	67	47	71	16	20,9
Ríbezle ¹¹	316	287	368	345	278	205
Orechy vlašské ¹²	108	63	122	1,4	1,5	0,7
Orechy lieskové ¹³	0,5	-	-	-	-	-
Jedlé gaštany ¹⁴	4,7	5	2	0,5	0,3	1,2
Maliny šľachtené ¹⁵	2,3	*21	*3	*8,1	*26	*34,7
Ostatné ovocie ¹⁶	323	473	495	25	36	19,2
Spolu¹⁷	32 065	32 045	41 131	38 394	41 289	38 171

* nezapočítava sa do celkovej produkcie¹⁸

Prameň: ŠÚ SR¹⁹

1) Fruit type, 2) Apples, 3) Pears, 4) Peaches, 5) Apricots, 6) Plums, 7) Sweet cherries, 8) Sour cherries, 9) Greengages, 10) Gooseberries, 11) Currants, 12) Walnuts, 13) Hazelnuts, 14) Chestnut, 15) Raspberries cultivated, 16) Other fruit; 17) Total; 18) Not included into total production, 19) Source: SO SR

Napriek 4,10% nárastu rodiacich plôch produkčných sadov, celková produkcia ovocia klesla o 7,55%. Tento fakt sa prejavil i pri jablkách. Plocha, hektárová úroda a produkcia klesla pri ríbezliach a vlašských orechoch. Takmer trojnásobne sa zvýšila produkcia marhúľ a takmer dvojnásobne produkcia sliviek a čerešní.

Priemerná hektárová úroda v produkčných sadoch v SR v t/ha

Average Hectare Yield in the Wearing Fruit Orchards in the SR in Tonns per Hectare

Tabuľka č. 8

Ovocný druh ¹	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Jablká ²	6,43	7,35	9,68	9,47	11,34	9,20
Hrušky ³	1,02	2,07	2,69	2,54	2,49	3,41
Broskyne ⁴	1,15	1,66	3,45	4,56	3,63	4,21
Marhule ⁵	0,74	0,49	1,14	0,98	0,63	1,72
Slivky ⁶	3,97	2,10	2,64	4,51	2,90	4,54
Čerešne ⁷	1,06	0,81	1,67	2,26	1,66	1,82
Višne ⁸	1,71	1,45	2,10	2,45	1,89	1,88
Ringloty ⁹	4,28	5,41	6,66	-	-	0,01
Egreše ¹⁰	2,84	3,65	2,20	2,87	0,63	0,77
Ríbezle ¹¹	0,53	0,39	0,43	0,46	0,34	0,29
Orechy vlašské ¹²	1,33	1,45	3,76	0,08	0,07	0,04
Orechy lieskové ¹³	0,62	-	-	0,00	-	-
Jedlé gaštany ¹⁴	0,32	0,41	0,07	0,02	0,02	0,11
Maliny šľachtené ¹⁵	0,22	0,34	0,05	0,11	0,46	0,60

Prameň: ŠÚ SR¹⁶

1) Fruit type, 2) Apples, 3) Pears, 4) Peaches, 5) Apricots, 6) Plums, 7) Sweet cherries, 8) Sour cherries, 9) Greengages, 10) Gooseberries, 11) Currants, 12) Walnuts, 13) Hazelnuts, 14) Chestnut, 15) Cultivated raspberries, 16) Source: SO SR

Register ovocných sádov

ÚKSÚP Veľké Ripňany vykonáva evidenciu a registráciu všetkých ovocných sádov pod názvom Register ovocných sádov a chmeľníc (ROSCH) od roku 2002. K termínu 31.5.2006 bola zaregistrovaná nasledujúca výmera ovocných sádov:

Analýza stavu „Registrácie ovocných sádov“ v SR podľa ÚKSÚP k 31.5.2007.

Pracovisko ÚKSÚP Veľké Ripňany predkladá správu o aktuálnom stave z „Registra ovocných sádov a chmeľníc“, ktorý vykonáva na základe dohody o delegovaní činností s Pôdohospodárskou platobnou agentúrou. Správa obsahuje aktuálne údaje za uplynulé obdobie k 31.5.2007.

K 31.5.2007 bolo v registri ÚKSÚP registrovaných 554 subjektov, ktorí užívajú ovocné sady na celkovej výmere **10 064,78 ha**. Za uplynulý rok bol zaznamenaný pokles o 30 užívateľov sádov, t.j. o 5,14%, ktorí pestujú ovocie na celkovom počte 906 ovocných sádov. Táto výmera (10 064,78 ha) predstavuje celkovú plochu všetkých sádov aj s manipulačnými plochami (úvrate, obratiská, manipulačné plochy pre techniku, oplatenie a pod.). Sú tu zahrnuté všetky intenzívne (**5 992,52 ha**) aj extenzívne (**2 952,34 ha**) ovocné sady v Slovenskej republike. V SR pretrvávajúce nevyhovujúci stav ovocinárstva z hľadiska vekovej štruktúry, úrovne agrotechniky a zastúpenia extenzívnych sádov.

Z celkovej výmery predstavuje čistá výmera všetkých sádov v SR plochu **8 944,86 ha**. Táto výmera je vypočítaná z počtu jedincov vo všetkých ovocných sadoch (stromov, krov, sadeníc) a ich sponu. Produkčná výmera sádov sa v porovnaní s rokom 2006 znížila o 327,7 ha (3,52%).

Produkčný potenciál sádov sa v „Registri ovocných sádov“ ÚKSÚP Veľké Ripňany zisťuje len v kategórii „intenzívnych sádov“. Extenzívne sady sú prestárle nad 25–30 rokov. Sú v nich vysadené nevyhovujúce odrody, ktoré sa nedajú umiestniť na trhu v konkurencii s odrodami z intenzívnych sádov. Preto sa tieto odrody využívajú len na priemyselné spracovanie. Staré sady majú veľký výpad stromov a zlý zdravotný stav. Do kategórie extenzívnych sádov sú zahrnuté sady opustené, v evidencii pôdnych blokov vedené aj ako trvalé trávnaté porasty (TTP). Časť extenzívnych sádov na výmere **1 168,41 ha** s nízkou úrovňou agrotechniky v bodovom hodnotení (3) je zaradená do kategórie produkčných sádov. Je to z dôvodu uvádzania tržnej produkcie na trh. O tieto sady sa ovocinári starajú a udržiavajú ich agrotechnikou, rezom a tvarovaním v primerane nízkej produkcii.

Z čistej výmery 8944,86 ha pripadá **5 992,52 ha**, (67%) na **intenzívne** ovocné sady. Zbytok výmery, t.j. **2 952,34 ha** tvoria sady **extenzívne**, ktoré tvoria v SR až 33% sádov. V produkčných sadoch sú zahrnuté len sady intenzívne (5 992,52 ha) plus časť sádov extenzívnych (evidovaných v ROSCH ÚKSÚP Veľké Ripňany so slabou úrovňou agrotechniky), v ktorých sa na výmere 1 168,41 ha produkuje ovocie na priamy predaj a uvádza sa na trh. Produkčná výmera sádov tvorí spolu výmeru 7 161 ha, čo predstavuje 80 % z čistej výmery všetkých ovocných sádov. Z tejto výmery má v SR dobrú až vysokú úroveň agrotechniky len 4 257 ha sádov, čo predstavuje 59,4%. V týchto sadoch je na vyššej úrovni celková technológia pestovania hlavných ovocných druhov. Na druhej strane v produkčných výsadbách je evidovaných 2 904 ha (40,6%) sádov s priemernou až slabou úrovňou agrotechniky, ktorá priamo vplýva dlhodobo na nízke hektárové úrody vt. ha^{-1} i horšiu kvalitu plodov.

Extenzívnu formu ovocinárstva v SR potvrdzuje skutočnosť až 44% zastúpenia extenzívnych sádov jabloní evidovaných v „Registri ovocných sádov“ ÚKSÚP. Prestárle sú aj iné ovocné druhy vrátane extenzívnych sádov ringlôt (60,2%), čerešní 53,5%, višní 57,2% atď.

Výmera a členenie ovocných sádov podľa druhu ovocia v ha

Land Area by Fruit Type and Classification (in ha)

Tabuľka č. 9

Druh ovocia ¹	Výmera ²		Intenzívne sady ²²		Extenzívne sady ²³	
	k 31. 5 2006	k 31. 5 2007	k 31. 5 2006	k 31. 5 007	k 31. 5 2006	k 31. 5 2007
Jablká ³	4 972,22	4 826,33	2 793,55	2 709,52	2 178,67	2 116,81
Hrušky ⁴	238,95	231,32	162,64	158,75	76,31	72,57
Broskyne ⁵	950,04	935,55	821,29	781,27	128,75	154,28
Marhule ⁶	388,82	312,96	299,21	236,00	89,61	76,98
Slivky ⁷	725,68	711,55	578,83	599,32	146,85	112,23
Ringloty ⁸	27,51	27,66	10,89	10,99	16,62	16,66
Čerešne ⁹	288,15	288,30	157,02	134,05	131,14	154,25
Višne ¹⁰	227,43	227,88	125,82	97,52	101,62	130,36
Mandle ¹¹	0,38	0,38	0,23	0,23	0,15	0,15
Červené ríbezle ¹²	284,49	253,74	272,77	242,01	11,72	11,72
Biele ríbezle ¹³	2,22	2,22	0,33	0,33	1,89	1,89
Čierne ríbezle ¹⁴	710,14	643,83	696,41	630,09	13,74	13,73
Egreše ¹⁵	23,62	23,62	23,62	23,63	0,00	
Maliny ¹⁶	59,32	59,43	59,23	59,34	0,09	0,09
Černice ¹⁷	5,89	5,89	5,89	5,89	0,00	
Jahody ¹⁸	139,06	145,25	139,05	145,24	0,01	0,01
Orechy ¹⁹	93,61	107,22	25,38	37,28	68,23	69,94
Gaštan jedlý ²⁰	16,73	17,52	8,89	12,68	7,84	4,84
Ostatné ²¹	118,29	124,20	102,47	108,38	15,82	15,82
Spolu²⁴	9 272,56	8 944,85	6 283,52	5 992,52	2 989,04	2 952,34

Prameň: ÚKSÚP²⁵

1) Fruit type; 2) Area; 3) Apples; 4) Pears; 5) Peaches; 6) Apricots; 7) Plums; 8) Greengages; 9) Cherries; 10) Sour cherries; 11) Almonds; 12) Red currants; 13) White currants; 14) Black currants; 15) Goosberries; 16) Raspberries; 17) Blackberries; 18) Strawberries; 19) Nuts; 20) Chestnut; 21) Others; 22) Intensive groves; 23) Extensive groves; 24) In total; 25) Source: CCTIA

Členenie ovocných druhov podľa veku ovocných sádov v ha

Type of Fruit Classification by Orchards Age in ha

Tabuľka č. 10

Druh ovocia / vek ¹	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25 a viac	Spolu ²
Jablká ³	169,1	804,7	864,5	208,3	490,2	2 289,5	4 826,3
Hrušky ⁴	14,4	77,4	32,4	2,1	29,9	75,2	231,4
Broskyne ⁵	57,3	324,7	204,5	73,2	148,9	126,9	935,5
Marhule ⁶	50,1	46,4	14,4	43,2	93,9	65,0	313,0
Slivky ⁷	63,1	143,4	93,7	147,0	169,8	94,7	711,7
Čerešne ⁸	20,4	46,0	17,6	48,1	7,0	149,3	288,4
Višne ⁹	0,1	16,3	1,7	20,9	47,9	141,0	227,9
Súpolu-veľké ovocie¹⁰	374,5	1 458,9	1 228,8	542,8	987,6	2 941,6	7 534,2
Červené ríbezle ¹¹	21,5	69,1	35,7	4,5	9,0	114,0	253,7
Biele ríbezle ¹²	31,2	565,4	16,2	0,3	19,1	11,6	643,8
Čierne ríbezle ¹³	-	0,3	-	0,1	-	1,8	2,2
Egreše ¹⁴	0,8	4,5	-	-	-	18,4	23,6
Maliny ¹⁵	9,4	17,9	29,2	3,0	-	0,1	59,4
Jahody ¹⁶	78,6	66,7	-	-	-	-	145,3
Spolu-drobné ovocie¹⁷	141,5	723,9	81,1	7,9	28,1	145,9	1 128,1

Prameň: ÚKSÚP¹⁸

1) Fruit type / age; 2) In total; 3) Apples; 4) Pears; 5) Peaches; 6) Apricots; 7) Plums; 8) Cherries; 9) Sour cherries; 10) Big fruit in total; 11) Red currants; 12) White currants; 13) Black currants; 14) Goosberries; 15) Raspberries; 16) Strawberries; 17) Little fruit in total; 15) Source: CCTIA

Ovocné sady do 4 roku po výsadbe sú väčšinou sady považované ako sady nové a nerodiace. U intenzívnych sadov jabloní sa 3 rok považuje za prvý rok hospodársky významnej plodnosti. Kategória sadov vo veku 5–14 rokov predstavuje sady v plnej plodnosti väčšiny ovocných druhov. V kategórii 15–19 r. sú mnohé sady s priemernou úrovňou agrotechniky ešte v plnej plodnosti. Nad 20 rokov je väčšina intenzívnych sadov po zenite hospodársky významnej plodnosti. V kategórii nad 25 rokov sa nachádza väčšina pásových výsadiieb jabloní v pestovateľskom tvare zákrpkov i štvrtkmeňov na stredne rastúcich podpníkoch zo 70 rokov minulého storočia. Značnú časť tvoria extenzívne sady vysoko kmeňov jabloní, hrušiek, čerešní i sliviek, ktoré si žiadajú obnovu.

Produkčná výmera ovocných sadov podľa krajov

Production Land Area by Region

Tabuľka č. 11

Kraj ¹	k 31.5.2005	k 31.5.2006	k 31.5.2007
Bratislavský	559,28	548,66	537,45
Trnavský	1 308,39	1 400,07	1 342,42
Trenčiansky	1 632,45	1 629,01	1 542,65
Nitriansky	2 707,16	2 627,35	2 566,26
Žilinský	202,91	185,24	160,66
Banskobystrický	865,32	818,46	913,31
Prešovský	713,33	706,70	626,52
Košický	1 340,65	1 357,07	1 255,59
Spolu²	9 329,50	9 272,56	8 944,86

Prameň: Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP)³

1) Border; 2) In total; 3) Source: Central Controlling and Testing Institute in Agriculture, (CCTIA)

Register sadov a chmeľníc (ďalej len RSCH) ÚKSÚP Veľké Ripňany eviduje 2 organizácie výrobcov (OV). Sú to SK FRUIT a BONUM, v ktorých je združených spolu 20 ovocinárskych subjektov. Z celkového počtu 554 registrovaných užívateľov je 374 v ZSR, 85 v SSR a 95 vo VSR.

2.3. Spotreba ovocia

Spotreba ovocia a ovocných výrobkov (v hodnote čerstvého ovocia) v roku 2005 tvorila objem 283 286 t, čo je nárast oproti predchádzajúcemu roku o 15 609 t (+5,8%). Čerstvého ovocia sa celkovo spotrebovalo 199 932 t, čo je menej o 9 846 t (-4,7%). Spotreba južného ovocia sa vzrástla o 6,9% na 135 902 t, citrusového o 22,2% na 78 083 t. Hoci spotreba ovocia na obyvateľa oproti roku 2004 vzrástla o 2,9 kg (+5,8%), je takmer o polovicu nižšia ako je odporúčaná dávka.

Tak ako rok predtým, aj v roku 2005 medziročne klesla spotreba čerstvého ovocia, a to o 1,9 kg na obyvateľa (-4,9%).

Spotreba jednotlivých druhov ovocia v kg na obyvateľa v SR

Consumption of Individual Fruit Type in kg per Capita in the SR

Tabuľka č. 12

Druh ovocia ¹	Spotreba/obyvateľ ²			
	2002	2003	2004	2005
Ovocie spolu v hodnote čerstvého * ³	49,7	52,6	49,7	52,6
v tom ⁴				
<i>ovocie mierneho pásma</i>				
<i>a lesné plody spolu</i> ⁵	22,0	23,6	22,8	24,2
z toho ⁴				
jablká ⁶	12,4	15,9	14,7	15,5
hrušky ⁷	1,1	1,1	0,6	1,0
slivky** ⁸	2,1	1,6	1,3	0,8
čerešne ⁹	0,6	0,3	0,3	0,3
višne ¹⁰	0,2	0,4	0,2	0,2
marhule ¹¹	0,9	0,9	0,6	1,1
broskyne ¹²	2,1	1,4	2,4	2,1
ríbezle ¹³	0,2	0,1	0,2	0,2
jahody záhradné ¹⁴	0,4	0,5	0,7	0,9
ostatné bez hrozna*** ¹⁵	1,9	1,4	1,8	2,1
hrozno ¹⁶	2,8	3,2	3,3	3,2
<i>Južné ovocie spolu</i> ¹⁷	24,9	25,8	23,6	25,2
z toho ⁴				
pomaranče ¹⁸	8,2	6,4	4,9	7,3
mandarinky ¹⁹	3,5	3,6	3,4	4,0
citrony ²⁰	1,7	1,9	1,7	1,9
grapefruity ²¹	1,5	1,8	1,8	1,4
banány ²²	8,3	9,1	8,7	6,0
kivi ²³	0,4	0,6	1,0	1,9
ostatné južné ovocie **** ²⁴	1,3	2,4	2,1	2,7

* ovocie čerstvé a ovocné výrobky v hodnote čerstvého ovocia vrátane štiav²⁵

** všetky druhy sliviek vrátane ringlôt²⁶

*** šľachtené maliny, lesné plody atd²⁷

**** ananás, d'atle, figy atd²⁸

Prameň: ŠÚ SR²⁹

1) Type of fruit, 2) Consumption per capita, 3) Fruit in total calculated to fresh fruit, 4) out of which, 5) Fruit of mild climate and forrest fruit in total, 6) Apples, 7) Pears, 8) Plums, 9) Sweet cherries, 10) Sour cherries, 11) Apricots, 12) Peaches, 13) Currants, 14) Garden strawberries, 15) Other without grapes, 16) Grapes, 17) Tropical fruit in total, 18) Oranges, 19) Tangerines, 20) Lemons, 21) Grapefruits, 22) Bananas, 23) Kiwi, 24) Other south fruit, 25) Fresh fruit and fruit products calculated to fresh fruit includ. juices, 26) All types of plums includ. greengage trees, 27) Cultivated raspberries, forrest fruit etc., 28) Pine-apples, dates, figs etc., 29) Source: SO SR

Spotreba ovocia mierneho pásma a spotreba južného ovocia v roku 2005 boli takmer rovnaké. Tak ako po iné roky, aj v tomto roku najvyšší podiel spotreby mierneho pásma pripadol na jablká (64,1%), druhý najvyšší na broskyne (8,7%). V spotrebe južného ovocia najvyšší podiel spotreby patrí pomarančom (29,0%) a banánom (23,8%).

Vývoj spotreby ovocia na Slovensku na obyvateľa v kg za rok

Trends in Consumption of Fruit in Slovakia (in kg per capita and year)

Tabuľka č. 13

Druh ¹	2000	2001	2002	2003	2004	2005	odhad ⁵ 2006	Odporúčaná dávka ²
Ovocie a ovocné výrobky (v hodnote čerstvého) ³	56,8	51,3	49,7	52,6	49,7	52,6	56,0	96,7
z toho ovocie čerstvé ⁴	43,0	40,4	39,5	40,1	39,0	37,1		-

Prameň: ŠÚ SR⁶

1) Type; 2) 4) Recommended consumption; 3) Fruit and fruit products (calculated to fresh fruit); 4) Fresh fruit; 5) Estimate; 6) Source: SO SR

2.4. Predaj, skladovanie a spracovanie ovocia

V roku 2006 predali prvovýrobcovia len niečo vyše polovicu produkcie (55,57%). Tento predaj predstavuje medziročný pokles o 8,93%. Z objemu 34 482 t bolo 77,91% určených na spracovanie.

Údaje v tabuľke č. 13 neobsahujú prídovový predaj a objem samozásobovania ovocím. Počet respondentov je 204.

Predaj ovocia z prvovýroby za rok 2006

Sales of Fruit from the Primary Production in 2006

Tabuľka č. 14

Ovocie ¹	Predaj spolu ²			z toho predaj v tonách ³		
	v tonách ⁴	v tis. Sk ⁵	Priem. hodnota Sk/kg ⁶	Obchod. a spracov. organizácie ⁷	Ostatný predaj ⁸	Priamy vývoz ⁹
Jablká stolové ¹⁰	22 504	209 021	9,29	18 246	3 064	1 194
Jablká priemyselné ¹¹	5 295	17 948	3,39	4 162	619	514
Hrušky ¹²	314	4 477	14,27	294	20	-
Broskyne ¹³	2 824	31 296	11,08	1 683	1 135	61
Marhule ¹⁴	322	3 642	1,32	178	143	-
Slivky ¹⁵	687	4 982	7,27	529	156	-
Čerešne ¹⁶	118	5 262	44,60	100	12	66
Višne ¹⁷	321	3 415	10,64	287	34	-
Ríbezle červené ¹⁸	38	358	9,29	35	3	-I
Ríbezle čierne ¹⁹	88	880	9,95	87	1	-
Orechy vlašské ²⁰	I	I	I	I	I	I
Jahody záhradné ²¹	306	7 945	25,93	59	237	10
Ostatné ovocie ²²	1 665	11 216	6,74	1 206	434	26
Spolu²³	34 482	300 442	154	26 866	5 858	1 744

I – dôverný údaj²⁴

Prameň: ŠÚ SR²⁵

1) Fruit; 2) Sales in total; 3) Out of which the sales in tons; 4) in tonnes; 5) in th. SKK; 6) Average value in SKK per kg; 7) Trade and processing organisations; 8) Other sales; 9) Direct export; 10) Apples table.; 11) Apples for processing; 12) Pears; 13) Peaches; 14) Apricots; 15) Plums; 16) Sweet cherries; 17) Sour cherries; 18) Red currants; 19) Black currants; 20) Walnuts; 21) Garden strawberries; 22) Other fruit; 23) Total; 24) private data; 25) Source: SO SR

Skladovanie

Podľa údajov ÚKSÚP-u bolo k 31.10.2006 uskladnených z domácej produkcie o 18% menej jablák ako v roku 2005, t.j. len 7 236 t. Väčšina domácej produkcie bola predaná na domácom trhu alebo vyvezená v rámci krajín EÚ.

Podľa údajov ÚKSÚP k 31.5.2007 skladmi pre ovocie disponuje 129 užívateľov. Na Slovensku sú v súčasnosti nasledovné typy skladov:

– celková kapacita skladov	38 820,9 t
– sklady vetrané vzduchom	14 444,4 t
– klasické chladiarne bez možnosti regulovania atmosféry	10 001,4 t
– sklady s riadenou CA	40,0 t
– sklady s ULO (ultra nízky obsah kyslíka)	17 335,1 t
- kapacita skladov CA – ULO spolu	17 375,1 t

Výroba spracovaného ovocia v SR

Processed Fruits Production in SR

Tabuľka č. 15

Prodslov	Názov výrobku ¹	MJ ²	2004	2005	2006
1532101500	Nekonzentrovaná pomarančová šťava ³	l	87 808	112 665	135 019-
1562102600	Nekonzentrovaná jablková šťava ⁴	l	-	-	81 679
1533229000	Džemy, marmelády ⁵	t	4 758	3 842	3 9762
1598125301	Sirupy ⁶	t	164	17 634	24 531
	Sterilizované kompóty ⁷	t	2 230	1 478	2 111
	Detská výživa ⁸	t	1 236	2 903	2 030
	Ovocné nátierky ⁹	t	1 625	1 369	0
	Ovocné šťavy ¹⁰	t	39 098	178 943	160 969
1533233000	Spracované alebo konzervované arašidy ¹¹	t	-	-	235
1533255000	Ovocie spracované alebo konzervované ¹²	t	-	-	775

Prameň: ŠÚ SR, MP SR¹³

1) Commodity name; 2) Unit; 3) Unconcentrated orange juice; 4) Unconcentrated apple juice 5) Jams, marmalades; 6) Sirups; 7) Sterilized compotes; 8) Baby food; 9) Fruit spread; 10) Fruit juice; 11) Prepared or preserved groundnuts; 12) Fruit prepared or preserved; 13) Source. SO SR, MA SR

Výroba spracovaného ovocia členmi Slovenského konzervárenského zväzu

Údaje Slovenského konzervárenského zväzu (SKZ) reprezentujú 8 konzervárenských výrobcov v roku 2004, 9 výrobcov v roku 2005 a 10 výrobcov v roku 2006.

Výroba a kapacita spracovania ovocia v SR v tonách

Production and Capacity of Fruit Processing in in Tonns

Tabuľka č. 16

Výrobok ¹	2004	2005	2006
Kompóty ²	1 778	1 015	1 372
Ovocné nátierky	1 714	327,5	433
Džemy ⁴	238	12,5	76
Lekváre ⁵	262	19	137
Detská a dojčenská výživa ⁶	1 236	1 460	2 030
Ovocné pretlaký ⁷	-	-	1 588
Spolu⁸	4 728	2 802,5	5 636

Prameň: SKZ⁹

1) Product, 2) Production (in tons), 3) Capacity, 4) Usage of capacities, 5) Compotes, 6) Fruit spreads in total; 7) Preserves, 8) Jellies, 9) Jams, 10) Baby food; 11) Total; 12) Source: Slovak Cannery Union SCU

V roku 2006 vyrobili členovia SKZ spolu 5 123 t ovocia, čo je v porovnaní s rokom 2005 takmer dvojnásobný nárast. Spracovalo sa 3 554 t čerstvého ovocia, čo je jedenapolkrát menej ako vlani.

Spotreba ovocia vo výrobkoch v roku 2006 v tonách

Consumption of Fruit in the Products in 2006 in Tonns

Tabuľka č. 17

Druh ¹	Spotreba ²	Druh ¹	Spotreba ²	Druh ¹	Spotreba ²
Jablká stolové ³	1 215	Višne ⁸	123	Ríbezle červené ¹³	0
Jablká padané ⁴	798	Marhule ⁹	445	Ríbezle čierne ¹⁴	0
Hrušky ⁵	0	Broskyne ¹⁰	266	Ringloty a slivky ¹⁵	0
Slivky ⁶	650	Jahody ¹¹	21	Ostatné ¹⁶	0
Čerešne ⁷	36	Maliny ¹²	0	Spolu¹⁷	3 554

Prameň: SKZ¹⁸

1) Type of fruit; 2) Consumption (in tons); 3) Dessert table apples; 4) Drop apples; 5) Pears; 6) Plums; 7) Cherries; 8) Sour cherries; 9) Apricots; 10) Peaches; 11) Strawberries; 12) Raspberries; 13) Red currants; 14) Black currants; 15) Greengages and semi-plums; 16) Other; 17) In total 16) Source: SCU

2.5 Kontrola

2.5.1 Kontrola nástrojov organizácie trhu s ovocím a zeleninou

Kontrolu dodržiavania podmienok organizácie trhu vykonáva PPA na základe zákona NR SR č. 473/2003. Podrobný zoznam kontrolných mechanizmov v komodite ovocie a zelenina je v prílohe IV. nariadenia Rady (ES) č. 2200/1996. V roku 2006 PPA v spolupráci so ŠVPS SR vykonala nasledujúce kontroly u žiadateľov registrovaných na PPA.

Kontroly u organizácií výrobcov a skupín výrobcov:

Kontrola na mieste:

- kontrola zameraná na overenie a dodržiavanie splnenia požiadaviek na uznanie OV (kvalitu, skladovanie, balenie, dodržiavanie správnej poľnohospodárskej praxe, realnosť dosiahnutia akcií uvedených v akčnom pláne),
- kontrola u skupín výrobcov kategórií (iv) výrobky určené na spracovanie, ktoré získali predbežné uznanie,
- kontrola zameraná na overenie zhody údajov uvedených v žiadosti o uznanie OV a skutočnosti,
- kontrola zameraná na overenie zhody s údajmi na osvedčení o dodávke so skutočnosťou.

Kontrola plôch vysadených rajčiakmi

- kontrola zameraná dodržanie minimálnych požiadaviek na kvalitu suroviny dodanej na spracovanie,
- kontrola výrobkov zahrnutých v žiadosti o podporu vzhľadom na preverenie dodržania podmienok na poskytnutie podpory.

Kontroly u spracovateľov rajčiakov

- námatková kontrola zásob hotových výrobkov na sklade,
- kontrola dodržania minimálnych požiadaviek na kvalitu výrobku a kontrola administratívy a účtovníctva.

2.5.2 Kontrola zhody ovocia a zeleniny s obchodnými normami

V roku 2006 bolo celkovo vykonaných 3 716 kontrol u podnikateľských subjektov, ktoré sa podieľajú na obchode s ovocím a zeleninou. Z uvedeného počtu bolo 175 kontrol u prvovýrobcov, 529 kontrol vo veľkoobchodných skladoch a 2 860 kontrol v maloobchodných jednotkách. Kontrola kvality ovocia a zeleniny na mieste bola vykonaná v 15 000 prípadoch. Z hodnotených vzoriek nevyhovelo požiadavkám na kvalitu 1 869, čo predstavuje 12,5% porušenosť.

Podiel kontrolovaných subjektov na výsledkoch hodnotenia kvality na mieste v roku 2006

Controlled Subjects Share in the Quality Assessment Results on the Spot inspection in 2006

Tabuľka č. 18

Katégoria – subjekt ¹	Počet kontrol ²	Počet HNM ³	Z toho nevyhovujúcich HNM počet (%) ⁴
Prvovýroba ⁵	175	338	2,9
Veľkoobchod ⁶	529	1 792	9,7
Maloobchod ⁷	2 860	12 496	13,2
Iné ⁸	152	374	9,36
Spolu⁹	3 716	15 000	12,5

Prameň: Štátna veterinárna a potravinová správa SR (SVPS SR)¹⁰

1) Category-subject; 2) Number of controls; 3) Number of assessment on the spot inspection; 4) From which non-conform of assessment in loco, number (%); 5) Primary production; 6) Wholesale trade; 7) Retail trade; 8) Others; 9) Total; 10) Source: State Veterinary and Food Administration of SR (SVFA SR)

Hodnotenie kvality ovocia a zeleniny na mieste v kg v roku 2006

Fruits and Vegetables Quality Assessment on the Spot Inspection in kg in 2006

Tabuľka č. 19

Stupeň obchodu ¹	Množstvo v kg ²
<i>Prvovýroba</i> ³	2 482 581,3
Výkup ⁴	276 460,8
Veľkoobchod ⁵	2 584 738,9
Maloobchod ⁶	780 698,3
Iné ⁷	192 956,6
Celkové množstvo⁸	6 317 435,9

Prameň: ŠVPS SR⁹

1) Trade level; 2) Amount in kg; 3) Primary production; 4) Purchase; 5) Wholesale trade; 6) Retail trade; 7) Others; 8) Amount total; 9) Source: SVFA SR

Zloženie nevyhovujúcich hodnotení podľa znaku v roku 2006

Composition of the Non-conformity Cases by Criteria in 2006

Tabuľka č. 20

Hodnotený znak ¹	Nevyhovujúce množstvo v kg ²
Minimálne požiadavky ³	43 156,8
Označenie ⁴	53 002,8
Trieda kvality ⁵	230 980,4
Veľkosť ⁶	1 140,3
Obchodná úprava ⁷	6 422,3
Spolu⁸	335 120,1

Prameň: ŠVPS SR⁹

1) Assessment criteria; 2) Non-conforming amount in kg; 3) Minimum requirements; 4) Labeling; 5) Quality class; 6) Size; 7) Trade dress; 8) Total; 9) Source: SVFA SR

Inšpektori vykonali celkovo 865 cieľných kontrol, pri ktorých bolo prekontrolovaných 3 733 vzoriek. Z tohto množstva nevyhovelo požiadavkám kvality 446 vzoriek čo predstavuje 18 064,22 kg.

Hodnotenie na mieste (kg)

Assessment on the Spot Inspection in kg

Tabuľka č. 21

Druh ¹	Množstvo ²	Z toho nevyhovelo ³	Min. požiadavky ⁴	Označovanie ⁵	Trieda kvality ⁶	Veľkosť/úprava ⁷
Mandarínky ⁸	932 595	129 531	866	155	128 510	0/0
Jablká ⁹	1 589 292	9 459	1 303	2 433	5 674	15/4
Citróny ¹⁰	215 110	1 341	140	426	751	23/0
Pomaranče ¹¹	169 794	8 752	318	8 360	73	0/0
Broskyne a nekt. ¹²	110 233	9 658	335	3 901	183	90/5 150
Kivi ¹³	92 785	3 519	185	2 266	262	746/60
Hrozno stolové ¹⁴	59 632	41 079	20 342	76	20 581	0/80
Slivky ¹⁵	46 227	80	17	25	32	0/5
Hrušky ¹⁶	18 012	2 913	69	1 951	884	9/0
Jahody ¹⁷	4 853	566	285	124	157	0/0
Marhule ¹⁸	2 916	19	1	5	9	4/0
Mango ¹⁹	1 296	70	34	0	36	0/0
Ananás ²⁰	906	0	0	0	0	0/0
Čerešne a višne ²¹	391	977	186	10	780	2/0
Avokádo ²²	138	57	4	48	0	0/0
Spolu²³	3 244 180	208 021	24 085	19 780	157 932	889 / 5 299

Prameň: ŠVPS SR²⁴

Type; 2) Amount; 3) From which non conform; 4) Minimum requirements; 90; 6)Quality class; 7) Size/modification; 8) Tangerines; 9) Apples; 10) Lemons; 11) Oranges; 12) Peaches, nectarines; 13) Kiwi; 14) Grape; 15) Plums; 16) Pears; 17) Strawberries; 18) Apricots; 19) Mango; 20) Ananas; 21) Sweet cherries, sour cherries; 22) Butter pear; 23) Total; 24) Source: SVFA SR

Najväčší podiel nevyhovujúcich hodnotení bol v znaku trieda kvality 230 980,4 kg, (68,9%), v znaku označenie 53 002,8 (15,8% hodnotení), v znaku minimálne požiadavky nevyhovelo 43 156,8 kg, (12,8%), v znaku obchodná úprava 6 722,3 kg, (2%), v znaku veľkosť 1 140,3 kg, (0,3%). Celkovo nevyhovelo 335 120,1 kg plodín, čo je 5,3% hodnoteného tovaru.

Cielené kontroly v roku 2006

V roku 2006 inšpektori ŠVPS SR vykonali celkovo 865 cieľných kontrol, pri ktorých bolo prekontrolovaných 3 733 vzoriek. Z tohto množstva nevyhovelo požiadavkám kvality 446 vzoriek, čo predstavuje 18 064,22 kg.

Cielená kontrola OZ č. 23/113 - kontrola obchodnej kvality predávaného ovocia a zeleniny na všetkých stupňoch obchodu

Cielené kontroly boli vykonávané v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 2200/1996, nariadenia Komisie (ES) č. 1148/2001 a príslušných nariadení EK, ktorými sa stanovujú normy obchodnej kvality v mesiacoch marec až máj.

Celkovo bolo vykonaných 282 kontrol, v zložení 36 veľkoobchodných skladov, 2 prvovýrobcovia a 244 maloobchodných predajní. Vo veľkoobchodných skladoch bolo vykonaných 184 kontrol zhody s obchodnými normami, z čoho 18 dávok nevyhovelo. Vykonali sa 4 kontroly zhody bez nedostatkov prvovýrobcov a v maloobchodných predajniach bolo vykonaných 1 223 kontrol zhody, z čoho 141 dávok nevyhovovalo obchodným normám. Celkovo bol zistený predaj nevyhovujúceho tovaru v množstve 6 279,45 kg v hodnote 180 624,6 Sk. V 14 prípadoch bol vydaný návrh na začatie správneho konania voči podnikateľovi.

Cielená kontrola OZ č. 23/114 - kontroly zamerané na zistenie obsahu šťavy v citrusových plodoch.

V období apríl-máj 2006 inšpektori odobrali 46 vzoriek – 12 vzoriek citrónov, 24 vzoriek pomarančov a 10 vzoriek mandarínok. Z odobratých vzoriek nevyhoveli v obsahu šťavy 2 vzorky – 1 vzorka citrónov a 1 vzorka pomarančov.

Cielená kontrola OZ č. 23/120 - cielené kontroly kvality čerstvého ovocia a zeleniny na trhoviskách

V období od 15. do 31. mája 2006 bolo vykonaných 81 kontrol. Inšpektori posúdili kvalitu predávaného tovaru u 399 dávok, z čoho 22 dávok nevyhovelo normám kvality. Celkové množstvo nevyhovujúcich plodín bolo 307,5 kg, v hodnote 6 907,6 Sk. Bol vydaný jeden návrh na začatie správneho konania.

Cielená kontrola OZ č. 23/122 - kontrola kvality vo výkupniach OZ

V období od 1.7. do 30.9. 2006 inšpektori vykonali 10 kontrol vo výkupniach OZ. Kontrola zhody bola vykonaná u 39 vzoriek. Celkové množstvo kontrolovaných plodín predstavovalo 27 025 kg. Kontrolami neboli zistené nedostatky v obchodnej kvalite plodín.

Cielená kontrola č. 23/124 – kontrola kvality čerstvého ovocia a zeleniny v obchodných reťazcoch

V rámci cielenej kontroly bolo celkovo vykonaných 243 kontrol v predajných prevádzkach obchodných reťazcov. Celkovo bolo na mieste posúdených 1 349 dávok čerstvého ovocia a zeleniny. Z tohto množstva 181 dávok nevyhovovalo normám kvality, čo predstavuje 7 173,79 kg tovaru a porušenosť 13,4%.

V roku 2006 bolo začatých 24 správnych konaní voči subjektom podnikajúcim v sektore ovocia a zeleniny za porušenie zákona č. 491/2001 o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami. Právnym subjektom boli uložené pokuty vo výške **1 583 tis. Sk.** Z celkového počtu správnych konaní bolo 18 právoplatných, 1 bolo zrušené a 5 bude ukončených v roku 2007.

Kontrola dovozu a vývozu ovocia a zeleniny

Pri **dovoze** plodín z tretích krajín bolo prekontrolovaných 109 zásielok v množstve 1 565,38 ton. Všetky uvedené zásielky, okrem jednej, zodpovedali normám kvality. Vydaný bol nález o nezhode, dovoz z Turecka, plodina citróny, množstvo 21,5 t.

Pri **vývoze** do tretích krajín bolo skontrolovaných 762 zásielok v množstve 7 802,7 ton. S výnimkou dvoch zásielok všetky zásielky zodpovedali normám kvality. Vydané boli dva nálezy o nezhode, vývoz na Ukrajinu, plodina hrozno stolové, celkové množstvo 19,79 t, krajina pôvodu Taliansko.

2.6. Ceny ovocia

Podľa údajov ATIS-u nákupné ceny letných jablák z domácej produkcie boli vzhľadom na neskoršiu ponuku v roku 2006 v priemere o 19,7% vyššie ako v roku 2005. Aj odbytová cena sa zvýšila o 13,2%.

V porovnaní s rokom 2005 sa zvýšili ceny hrušiek od výrobcov o 12,5%, veľkoobchodná odbytová cena domácich hrušiek posilnila o 12,6% a cena za dovezené hrušky zvýšila až o 17,2%.

Nákupné ceny ovocia

Fruits Cost Prices

Tabuľka č. 22

Druh/cena ¹	2006			2005	Vývoj 2006/05 ⁵	
	minimálna ²	maximálna ³	priemerná ⁴	priemerná ⁴	Sk/kg	%
Čerešne ⁶	20,00	33,61	27,83	33,81	-5,98	-17,7
Višne ⁷	16,81	21,01	19,91	21,54	-4,63	-7,6
Marhule ⁸	10,00	25,21	17,17	-	-	-
Broskyne ⁹	8,40	25,00	16,72	17,78	-1,06	-5,9
Slivky ¹⁰	5,88	22,00	11,94	14,22	-2,28	-6,0
Hrušky ¹¹	12,00	20,00	16,69	14,84	1,85	12,5
Hrozno stolové biele ¹²	10,08	20,00	15,11	16,04	-0,93	-5,8

Prameň: PPA-ATIS¹³

1) Type/price; 2) Minimum; 3) Maximum; 4) Average; 5) Course of; 6) Sweet cherries; 7) Sour cherries; 8) Apricots; 9) Peaches; 10) Plums; 11) Pears; 12) Table white grape; 13) Source: APA-ATIS

Odbytové ceny ovocia z domácej produkcie

Domestic Production Fruits Distribution Cost

Tabuľka č. 23

Druh/cena ¹	2006			2005	Vývoj 2006/05 ⁵	
	minimálna ²	maximálna ³	priemerná ⁴	priemerná ⁴	Sk/kg	%
Broskyne ⁶	12,00	32,00	21,54	22,78	-1,24	-5,4
Čerešne ⁷	18,00	148,00	49,28	38,80	10,48	27,0
Marhule ⁸	10,00	35,00	22,09	30,92	-8,83	28,6
Slivky ⁹	8,00	26,00	16,02	18,62	-2,60	-14,0
Jablká letné ¹⁰ (65-70)	10,00	30,00	17,41	15,38	2,03	13,2
Golden Del. (65-70)	12,00	29,00	18,39	16,40	1,99	12,1
Idared (65-70)	11,90	23,00	15,57	13,83	1,74	12,6
Jonagold (65-70)	12,00	27,00	17,25	14,79	2,46	16,6
Hrozno stolové biele ¹¹	18,00	28,00	21,67	19,0	2,67	14,2
Hrušky ¹²	14,00	33,00	24,21	21,51	2,70	12,6

Prameň: ATIS, PPA¹³

1) Type/price; 2) Minimum; 3) Maximum; 4) Average; 5) Course of; 6) Peaches; 7) Cherries; 8) Apricots; 9) Plums; 10) Summer apples; 11) Dessert grape white; 12) Pears; 13) Source: ATIS, APA

Odbytové ceny ovocia z dovozu

Import Fruits Distribution Cost

Tabuľka č. 24

Druh/cena ¹	2006			2005	Vývoj 2006/05 ⁵	
	minimálna ²	maximálna ³	priemerná ⁴	priemerná ⁴	Sk/kg	%
Broskyne ⁶	19,90	99,00	36,81	36,57	0,24	0,7
Marhule ⁷	14,90	75,00	42,27	45,31	-3,04	-6,7
Nektarinky ⁸	20,90	99,00	40,11	41,27	-1,16	-2,8
Slivky ⁹	12,00	79,90	35,09	36,34	-1,25	-3,4
Hrozno stolové biele ¹⁰	17,00	99,00	50,13	57,75	-7,62	-13,2
Jablká ¹¹ Golden Del	11,90	32,00	22,46	19,72	2,74	14,0
Idared	9,90	33,50	20,11	14,31	5,80	40,5
Jonagold	11,90	27,90	21,70	15,72	5,98	38,0
Hrušky ¹²	11,90	60,00	33,19	28,33	4,86	17,2
Banány ¹³	21,50	38,30	30,20	36,60	-6,40	-17,5

Prameň: ATIS, PPA¹⁴

1) Type/price; 2) Minimum; 3) Maximum; 4) Average; 5) Course of; 6) Peaches; 7) Apricots; 8) Nectarines; 9) Plums; 10) Dessert grape white; 11) Apples; 12) Pears; 13) Bananas; 14) Source: ATIS APA

Ceny výrobcov ovocia v poľnohospodárstve v SR v roku 2006 v Sk za tonu

Prices of Agricultural Fruit Producers in the SR in 2006 (in SKK/ton)

Tabuľka č. 25

Druh ovocia ¹	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Priemer roka ¹⁴
Jablká stolové ²	10 125	10 600	10 933	11 000	11 000	0	10 080	10 720	10 333	10 144	9 840	-	10 180
Hrušky ³	0	0	0	0	0	0	0	9 760	11 400	12 080	11 950	-	11 530
Broskyne ⁴	0	0	0	0	0	0	19 500	19 350	19 950	18 950	0	-	19 466
Marhule ⁵	0	0	0	0	0	28 140	18 250	15 000	0	0	0	-	18 952
Slivky ⁶	0	0	0	0	0	0	19 220	13 800	11 350	10 567	0	-	13 896
Čerešne ⁷	0	0	0	0	29 130	30 000	0	0	0	0	0	-	29 922
Višne ⁸	0	0	0	0	0	26 230	14 100	0	0	0	0	-	21 386
Ríbezle červené ⁹	0	0	0	0	0	22 970	18 400	16 560	0	0	0	-	18 227
Orechy vlašské suché ¹⁰	0	0	0	0	0	0	0	0	30 570	31 490	32 780	-	31 613
Stolové hrozno ¹¹	0	0	0	0	0	0	0	18 130	18 250	17 380	0	-	17 655
Jahody záhradné ¹²	0	0	0	0	0	29 000	25 060	0	0	0	0	-	28 430

0 - neuskutočnený pohyb¹³

Prameň: ŠÚ SR¹⁵

Fruit type, 2) Table apples; 3) Pears, 4) Peaches, 5) Apricots, 6) Plums, 7) Sweet cherries, 8) Sour cherries, 9) Red currants, 10) Walnuts dry, 11) Garden strawberries, 12) garden strawberries; 13) No turnover, 14) Year average; 15) Source: SO SR

Z jedenástich sledovaných druhov cien výrobcov ovocia klesli ceny šiestich druhoch, najvýraznejšie jahôd a ríbezlí (cca 6,0%). Ceny ostatných piatich druhov stúpili, najvýraznejšie čerešní (9,0%).

2.7. Zahraničný obchod SR s ovocím

2.7.1 Zahraničný obchod SR so všetkými krajinami spolu

Dovoz ovocia do SR zaznamenal v roku 2006 oproti predchádzajúcemu roku nárast na 229 055 t (+4,21%). Z čerstvého ovocia najvýraznejšie vzrástol dovoz čerešní (viac ako 23 krát). Päť a pol krát vzrástol dovoz malín a moruší, štyrikrát dovoz marhúľ a dvaapokrát dovoz egrešov a ríbezlí. Naopak, dovoz orechov vlašských klesol takmer o polovicu a významnejšie klesol aj dovoz broskýň (-21,02%) a hrozna stolového (-20,43%).

Celkový dovoz vybraných druhov ovocia na Slovensko v tonách

Import of Selected Fruit Types to Slovakia in Tonns in Total

Tabuľka č. 26

Položka colného sadzobníka ¹	Ovocný druh ²	2002	2003	2004	2005	2006
08023100+3200	Orechy vlašské ³	501	767	1 214	2 538	1 307
0803 00	Banány ⁴	48 957	53 398	61 176	41 312	50 223
0805 10	Pomaranče ⁵	23 662	22 794	24 795	27 297	31 865
0805 20	Mandarínky ⁶	19 629	18 934	20 903	24 543	25 203
0805 30	Citróny ⁷	14	9 486	11 172	10 208	10 583
0805 40	Grapefruity ⁸	5 862	5 247	5 796	4 583	5 445
0806 10 10	Hrozno stolové ⁹	7 816	7 250	11 975	14 275	11 358
0808 10	Jablká ¹⁰	29 992	32 967	33 565	36 554	37 615
0808 20	Hrušky, dule ¹¹	1 326	1 405	2 269	3 670	3 797
0809 30	Broskyne, nektarínky ¹²	7 848	2 507	10 673	11 017	7 600
0809 10	Marhule ¹³	139	209	495	561	2 277
0809 40	Slivky, trnky ¹⁴	408	336	1 521	950	914
0809 20	Čerešne, višne ¹⁵	11	42	56	25	580
0810 10	Jahody ¹⁶	248	275	433	917	872
0810 20	Maliny, moruše ¹⁷	44	1	91	4	22
0810 30	Egreše, ríbezle ¹⁸	59	81	29	107	281
0810 40	Brusnice, čučoriedky ¹⁹	2	1	37	12	11
0811	Ovocie a orechy varené vo vode, v pare, mraz. ²⁰	761	674	365	711	2 941
0812	Ovocie a orechy dočasne konzervované ²¹	856	1 006	50	36	63
0813	Sušené ovocie ²²	1 345	1 593	490	5 657	4 300
2006	Ovocie konz. cukrom ²³	142	89	138	424	197
2007	Džemy, ov. želé, lekváre, pyrė, varené ²⁴	2 621	2 607	4 376	5 190	6 327
2008	Ovocie a orechy inak uprav., alebo konzervované ²⁵	14 468	16 573	19 021	16 991	19 273
2008 03 55+75	Konzervované myndarínky ²⁷	1 438	1 723	4 674	1 267	1 155
2009	Ovocné šťavy bez hroz. muštu ²⁶	25 553	17 037	24 207	45 811	33 920

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR, MP SR k 22.3.2007²⁸

Customs Tariff Book item; 2) Fruit species; 3) Walnuts; 4) Bananas; 5) Oranges; 6) Tangerines; 7) Lemons; 8) Grapefruits; 9) Grape; 10) Apples; 11) Pears, quinces; 12) Peaches, nectarines; 13) Apricots; 14) Plums, sloes; 16) Strawberries; 17) Raspberries, mulberries; 18) Gooseberries, currants; 19) Cranberries, bilberries; 20) Fruit and nuts bioled in water, steam, frozen, 21) Fruit and nuts temporary frozen, 22) Dried fruit, 23) Fruit conserved by sugar, 24) Jam, fruit jelly, marmelade, boiled, 25) Fruit and nuts otherwise dressed or conserved; 26) Fruit juices exclude grape juice, 27) Conserved tangerines; 28) Source: Customs Directorate of the SR, SO SR, MA SR to the March, 22, 2007

Vývoz ovocia za posledné dva roky stúpol viac ako dva a pol krát, v roku 2006 medziročne stúpol na 68 977 t (+26,26%). Vývoz jablák stúpol medziročne o 35,20% a dosiahol úroveň vývozu z roku 1997. Nárast vývozu sa najvýraznejšie prejavil u brusníc s čučoriedkami, kde je navýšenie vývozu viac ako štyridsať násobné. Taktiež vývoz marhúl stúpol štyrikrát a vývoz čerešní a višní dvakrát. Rovnako ako klesol dovoz vlašských orechov, výrazne klesol aj ich vývoz (-37,87%).

Celkový vývoz vybraných druhov ovocia zo SR v tonách

Export of Selected Fruit Types from Slovakia in Tonns in Total

Tabuľka č. 27

Položka colného sadzobníka ¹	Ovocný druh ²	2002	2003	2004	2005	2006
08023100+3200	Orechy vlašské ³	796	871	842	1 608	999
0803 00	Banány ⁴	2 993	3 148	3 396	7 698	8 644
0805 10	Pomaranče ⁵	285	383	443	9 038	12 912
0805 20	Mandarínky ⁶	227	147	680	2 801	3 952
0805 30	Citróny ⁷	0	40	226	1 017	1 932
0805 40	Grapefruity ⁸	125	92	108	845	736
0806 10 10	Hrozno stolové ⁹	140	145	357	1 947	2 876
0808 10	Jablká ¹⁰	6 895	6 165	8 659	13 002	17 579
0808 20	Hrušky, dule ¹¹	14	70	198	652	865
0809 30	Broskyne, nektarínky ¹²	33	32	312	3 391	3 028
0809 10	Marhule ¹³	12	173	10	48	192
0809 40	Slivky, trnky ¹⁴	340	1 019	437	221	408
0809 20	Čerešne, višne ¹⁵	91	202	494	94	203
0810 10	Jahody ¹⁶	4	6	3	100	81
0810 40	Brusnice, čučoriedky ¹⁷	7	40	26	9	417
0810 20	Maliny, moruše ¹⁸	106	79	-	1	26
0810 30	Egreše, ribezle ¹⁹	101	131	-	7	-
0811	Ovocie a orechy varené vo vode, v pare, mraz. ²⁰	1 498	1 727	530	37	1 990
0812	Ovocie a orechy dočasne konzervované ²¹	19	2	-	-	-
0813	Sušené ovocie ²²	642	1 002	2 453	2 948	5 422
2006	Ovocie konz. cukrom ²³	3	21	8	1	0
2007	Džemy, ov. želé, lekváre, pyrė, varené ²⁴	1 065	1 078	852	1 227	1 216
2008	Ovocie a orechy inak uprav., alebo konzervované ²⁵	6 873	7 526	5 764	4 509	5 875
2008 30 55+75	Konzervované mandarínky ²⁷	33	0,5	1 417	331	61
2009	Ovocné šťavy bez hroz. muštu ²⁶	1 874	4 087	5 193	6 227	7 984

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR MP SR k 22.3.2007²⁸

1) Customs Tariff Book item; 2) Fruit species; 3) Walnuts; 4) Bananas; 5) Oranges; 6) Tangerines; 7) Lemons; 8) Grapefruits; 9) Grape; 10) Apples; 11) Pears, quinces; 12) Peaches, nectarines; 13) Apricots; 14) Plums, sloes; 16) Strawberries; 17) Raspberries, mulberries; 18) Gooseberries, currants; 19) Cranberries, bilberries; 20) Fruit and nuts bioled in water, steam, frozen, 21) Fruit and nuts temporary frozen, 22) Dried fruit, 23) Fruit conserved by sugar, 24) Jam, fruit jelly, marmelade, boiled, 25) Fruit and nuts otherwise dressed or conserved; 26) Fruit juices exclude grape juice, 27) Conserved tangerines; 28) Source: Customs Directorate of the SR, SO SR, MA SR to the March, 22, 2007

Bilancia zahraničného obchodu SR s ovocím

(CS 0801 – 0806, 0808 – 0813)

Balance of the Slovak Foreign Trade with Fruit

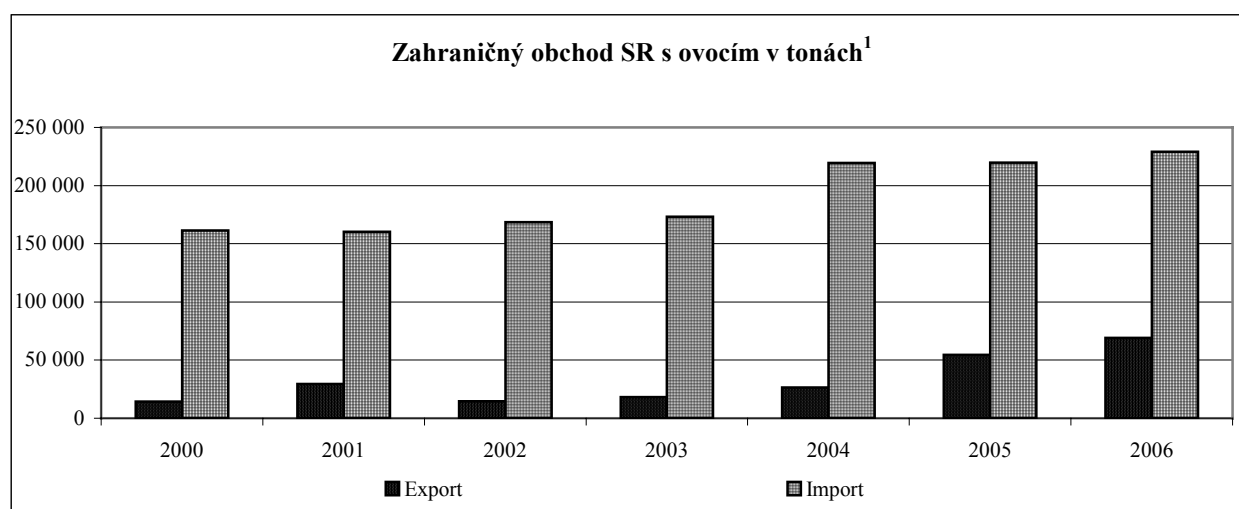
Tabuľka č. 28

Rok ¹	Údaje v tonách ²			Údaje v tis. Sk ³		
	Export	Import	Rozdiel ⁵	Export	Import	Saldo ⁴
2000	14 383	161 464	-147 081	291 203	2 869 416	-2 578 213
2001	29 343	160 109	-130 766	522 612	3 381 890	-2 859 278
2002	14 712	168 451	-153 739	451 102	3 582 218	-3 131 116
2003	18 065	173 070	-155 007	619 383	3 446 723	-2 827 340
2004	26 534	219 554	-193 020	1 504 952	4 829 656	-3 324 704
2005	54 633	219 806	-165 173	2 377 857	5 858 687	-3 480 830
2006	68 977	229 055	-160 078	2 680 653	6 122 690	-3 442 077

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR k 22.3.2007⁸

1)) Year 2) Data in tonnes, 3) Data in th. SKK, 4) Balance, 5) Difference; 6) Source: Customs Directorate of the SR, SO SR to the March, 22, 2007

Graf č. 2

1 Foreign trade of the SR with fruit in tons

Bilancia zahraničného obchodu SR so spracovaným ovocím

(CS 2006, 2007, 2008, 2009, 110630)

Balance of the Slovak Foreign Trade with Processed Fruit

Tabuľka č. 29

Rok ¹	Údaje v tonách ²			Údaje v tis. Sk ³		
	Export ⁴	Import ⁵	Rozdiel ⁶	Export ⁴	Import ⁵	Saldo ⁷
2000	9 886	28 157	-18 271	290 481	1 389 455	-1 098 974
2001	13 385	39 645	-26 260	272 306	1 198 463	-926 157
2002	9 823	31 169	-21 347	295 346	1 198 562	-903 215
2003	12 755	36 660	-23 905	320 980	1 229 568	-908 588
2004	11 817	47 924	-36 107	347 341	1 557 237	-1 209 896
2005	11 963	68 442	-56 479	440 055	1 887 562	-1 447 507
2006	15 075	59 721	-44 646	645 759	2 042 372	-1 396 613

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR k 22.3.2007⁸

1) Year, 2) Data in tonnes; 3) Data in th. SKK, 4) Balance, 5) Difference; 6) Source: Customs Directorate of the SR, SO SR to the March, 22, 2007

V zahraničnom obchode so spracovaným ovocím je podobná situácia ako v obchode s čerstvým ovocím, SR má záporné saldo. V roku 2006 dovoz prevýšil vývoz cca štvornásobne. Z celkového dovozu 59 721 tvoril nadpolovičnú časť (56,80%) dovoz ovocných štiav, z objemu ktorých sme 35,89% doviezli z Poľska a 17,32% z Českej republiky. Konzervované orechy mali druhý najvyšší podiel na dovoze (32,27%). 24,12% z objemu dovozu tejto komodity sme doviezli z Kanady a 15,39% z Českej republiky.

Tak ako na dovoze, aj na vývoze mal najväčší podiel vývoz ovocných štiav (52,96%) a vývoz konzervovaných orechov (38,97%). Najväčší objem vývozu smeroval do Českej republiky, kam sme vyviezli 86,76% vývozu ovocných štiav a 54,53% vývozu spracovaných orechov.

2.7.2 Zahraničný obchod SR s krajinami EÚ

Na rok 2006 stanovil ŠÚ SR pre obchodovanie s krajinami EÚ prah oslobodenia 3 mil. Sk pre prijatie a 6 mil. Sk pre odoslanie. Prah zjednodušenia bol stanovený na 12 mil. Sk pre prijatie a 30 mil. Sk pre odoslanie.

Spravodajská jednotka, ktorá za kalendárny rok predchádzajúci sledovanému roku alebo od začiatku sledovaného roka uskutoční prijatia, resp. odoslania, ktorých súhrnná hodnota prekročí stanovený prah oslobodenia, ale neprekročí prah zjednodušenia, môže poskytovať iba 10 najvýznamnejších podpoložiek kombinovanej nomenklatúry z hľadiska ich hodnoty rozčlenených podľa členských štátov, berúc do úvahy hodnotu v sledovanom mesiaci. Zostávajúce podpoložky sa sčítajú podľa členských štátov do súhrnnej položky s kódom 9950 00 00.

Spravodajská jednotka, ktorá za kalendárny rok predchádzajúci sledovanému roku uskutoční prijatia, resp. odoslania, ktorých súhrnná hodnota prekročí stanovený prah zjednodušenia, je povinná od 1. januára sledovaného roka poskytovať všetky požadované informácie v podrobnom členení.

Prijatie čerstvého ovocia z krajín EÚ-25 v roku 2006 tvorilo 77,27% z celkového dovozu, odoslanie do krajín EÚ predstavovalo 88,50% z celkového vývozu.

Bilancia zahraničného obchodu SR s ovocím s EÚ

(CS 0801 – 0806, 0808 – 0813)

Balance of the Slovak Foreign Trade with Fruit with EU

Tabuľka č. 30

Rok ¹	Krajiny ²	Údaje v tonách ³			Údaje v tis. Sk ⁴		
		Odoslanie ⁵	Prijatie ⁶	Rozdiel ⁷	Odoslanie ⁵	Prijatie ⁶	Saldo ⁸
2003	EÚ-15	18 587	99 919	-81 332	641 082	1 724 136	-1 083 054
2004	EÚ-25	24 770	136 481	-111 711	1 447 093	2 249 793	-802 700
2005	EÚ-25	49 934	159 236	-109 302	2 293 573	3 226 009	-932 443
2006	EÚ-25	61 045	160 963	-99 918	2 552 737	3 362 704	-809 967

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR apríl 2005 Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR k 22.3.2007⁹

1) Year; 2) States; 3) Data in tonns, 4) Data in th. SKK, 5) Consignation; 6) Receipt; 7) Difference 8) Balance, 9) Source: Customs Directorate of the SR, SO SR to the March, 22, 2007

Obchod so spracovaným ovocím s krajinami EÚ predstavuje 70,64% celkového dovozu a 92,12% celkového vývozu spracovaného ovocia.

Bilancia zahraničného obchodu SR so spracovaným ovocím s EÚ

(CS 2006, 2007, 2008, 2009, 110630)

Balance of the Slovak Foreign Trade with Processed Fruit with EU

Tabuľka č. 30

Rok ¹	Krajiny ²	Údaje v tonách ³			Údaje v tis. Sk ⁴		
		Odoslanie ⁵	Prijatie ⁶	Rozdiel ⁷	Odoslanie ⁵	Prijatie ⁶	Saldo ⁸
2003	EÚ-15	52	7 334	-7 282	11 112	283 668	-272 556
2004	EÚ-25	11 423	47 924	-36 501	328 480	1 551 120	-1 222 640
2005	EÚ-25	11 110	50 983	-39 873	396 760	1 086 003	-689 243
2006	EÚ-25	13 887	42 187	-28 300	581 596	1 311 269	-726 673

Prameň: Colné riaditeľstvo SR, ŠÚ SR k 22.3.2007⁹

1) Year; 2) States; 3) Data in tonns, 4) Data in th. SKK, 5) Consignation; 6) Receipt; 7) Difference 8) Balance, 9) Source: Customs Directorate of the SR, SO SR to the March, 22, 2007

3. Produkcia ovocia v EÚ

Jablká

Jablká tvoria 22% produkcie ovocia v Európe a po produkcii hrozna sú najpestovanejším druhom ovocia v Európe. Tržná produkcia jablák sa pohybuje nad hranicou 10 mil. t ročne. Plocha sádov jabloní v EÚ-15 sa pohybuje okolo 300 tis. ha. Z nových členských štátov je najvýznamnejším producentom Poľsko, kde sa jablká pestujú na viac ako 300 tis. ha a v Maďarsku, kde sa pestujú na viac na cca 50 tis. ha. Po ďalšom rozšírení EÚ v roku 2007 sa medzi významných producentov jablák zaradilo aj Rumunsko, kde sa jablká pestujú na ploche cca 70 tis. ha s produkciou vyše 600 tis. t ročne.

Produkcia jablák v krajinách EÚ-25 v tis. t

Apple Production in the EU-25 Members in Th. Tonnes

Tabuľka č. 31

Štát ¹	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Rakúsko ²	162	128	148	161	156	163	152	163	173	161
Belgicko-Luxembursko ³	367	407	534	498	337	349	319	356	317	339
Dánsko ⁴	33	29	32	31	29	25	25	26	26	27
Francúzsko ⁵	2 051	1 750	2 230	2 260	1 938	1 966	1 728	1 708	1 769	1 584
Nemecko ⁶	765	977	1 036	1 130	922	763	818	945	925	955
Grécko ⁷	274	356	257	288	194	244	165	282	265	267
Taliano ⁸	2 042	2 165	2 196	2 127	2 181	2 172	2 153	2 032	2 071	1 949
Holandsko ⁹	470	507	575	500	475	370	405	435	380	347
Portugalsko ¹⁰	286	160	295	227	265	300	287	277	249	249
Španielsko ¹¹	821	697	837	683	806	646	704	553	701	550
Veľká Británia ¹²	152	217	256	195	212	124	156	163	192	178
Česká republika ¹³	148	107	140	195	141	163	152	164	138	170
Estónsko ¹⁴	20	9	11	19	15	17	5	2	11	10
Maďarsko ¹⁵	500	482	443	695	605	527	550	668	487	455
Lotyšsko ¹⁶	86	14	34	35	36	50	36	7	38	32
Litva ¹⁷	254	110	109	102	155	82	97	34	97	130
Poľsko ¹⁸	2 098	1 687	1 604	2 000	2 484	2 168	2 428	2 522	2 200	2 100
Slovensko ¹⁹	80	83	68	81	50	51	61	42	47	41
Slovinsko ²⁰	54	65	56	59	38	42	62	60	58	50

Prameň: Euromagazín. Február 2007, č. 3²¹

1) State; 2) Austria; 3) Belgium-Luxemburg; 4) Denmark; 5) France; 6) Germany; 7) Greece; 8) Italy; 9) Netherland; 10) Portugal cont.; 11) Spain; 12) Great Britain; 13) Czech republic; 14) Estonia; 15) Hungary; 16) Latvia; 17) Lithuania 18) Poland; 19) Slovakia; 20) Slovenia; 21) Source: Euromagazin, 2007 February, n.-3

Uskladnenie jabĺk v krajinách EÚ v tis. t

Apple Storage in EU Countries in Th. Tonnes

Tabuľka č. 32

Mesiac/sezóna ¹	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06
December	3 421	3 259	3 222	3 078	3 205	3 105
Január	2 983	2 853	2 778	2 589	2 878	2 950
Február	2 487	2 293	2 292	2 085	2 451	2 487
Marec	1 959	1 732	1 811	1 615	1 957	1 967
Apríl	1 408	1 297	1 292	1 095	1 452	1 361
Máj	925	810	847	658	989	935
Jún	450	451	460	368	578	511
Júl	39	198	184	121	-	-

Prameň: Mze ČR, Situační a výhledová zpráva „Ovoce“, október, 2006²

1 Month/season, 2 Source: Situation and Outlook Report „Fruit“. MA CR

Produkcia hrušiek v jednotlivých krajinách Európy v tis. t

Pears Production in the Individual Countries of Europe in th. Tonnes

Tabuľka č. 33

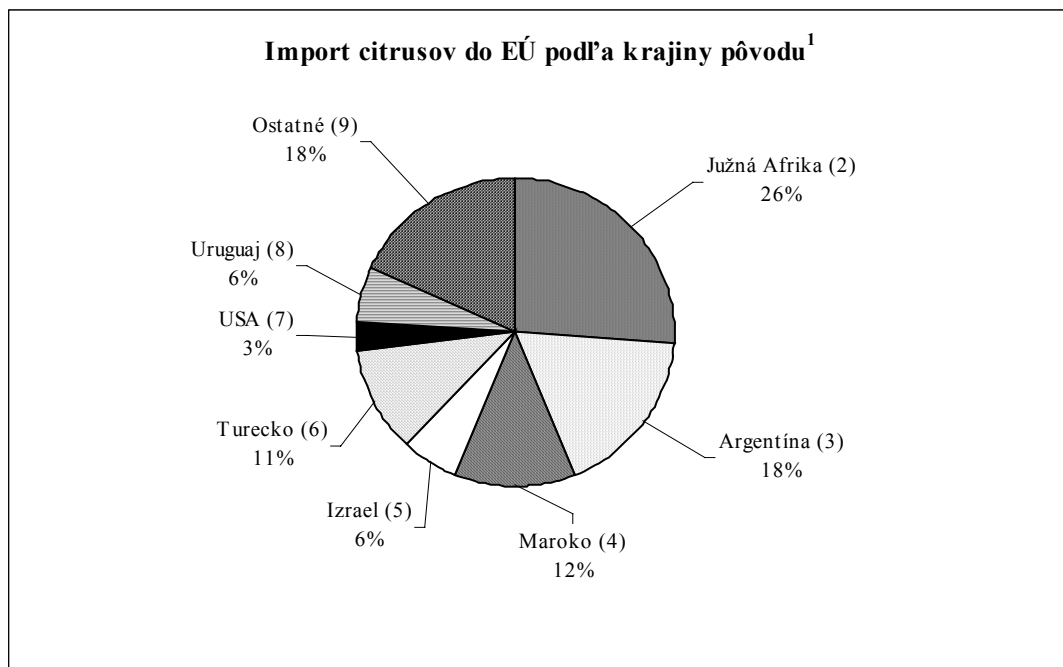
	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	*2006
Belgicko ¹	130	151	165	180	89	173	176	231	229	259
Dánsko ²	6	5	4	6	6	5	4	5	5	6
Francúzsko ³	234	246	288	259	254	237	191	248	230	242
Nemecko ⁴	37	55	54	65	47	56	49	61	53	61
Grécko ⁵	41	67	62	53	47	39	32	54	56	45
Taliansko ⁶	659	1.115	784	876	793	948	820	838	879	879
Holandsko ⁷	145	140	135	195	70	180	170	225	200	234
Portugalsko ⁸	191	20	131	142	142	125	90	188	130	143
Španielsko ⁹	577	620	658	597	660	603	641	521	608	537
Veľká Británia ¹⁰	25	25	18	34	33	35	35	34	27	34
Česká rep. ¹¹	1	2	2	3	2	2	2	2	2	3
Maďarsko ¹²	37	53	42	40	27	27	33	31	40	39
Polsko ¹³	42	83	67	82	77	90	77	87	65	55

*predpoklad¹⁴

Prameň: EUROFEL¹⁵

1) Belgium; 2) Denmark; 3) France; 4) Germany; 5) Greece; 6) Italy; 7) Netherland 8) Portugal; 9) Spain; 10) Great Britain; 11) Czech republic; 12) Hungary; 13) Poland; 14) forecast; 15 Source: EUROFEL

Odhad produkcie citrusov v Španielsku je 6,0 mil. t, čo je o 12% viac. Prispelo k tomu dobré počasie v porovnaní so suchom v roku 2005. Producenti pokračujú s expanziou sádov. Väčšina z nich sú lokalizované v Andalúzii, kde vzrastá výroba citrusových štiav.

1) EU Citrus Imports by Country of Origin; 2) South Africa; 3) Argentina; 4) Morocco; 5) Israel; 6) Turkey; 7) USA; 8) Uruguay; 9) Others

4. Produkcia ovocia vo svete

Svetová produkcie **citrusového ovocia** sa na rok 2006/07 odhaduje v objeme 74,0 mil. t, čo je nárast oproti predchádzajúcemu roku o 2%. Toto množstvo pozostáva zo 46,3 mil. t pomarančov, 16,1 mil. t mandarínok, 4,5 mil. t citrónov, 4,7 mil. grapefruitov a 2,4 mil. t ostatného citrusového ovocia. USA vyprodukuje 10 mil. t, čo je o 5% menej ako v roku 2005/06. Svetový export citrusového ovocia sa odhaduje na 9,9 mil. t, čo je viac o 4% v porovnaní s rokom 2005/06.

Predpoklad produkcie **citrusov v Brazílii** je 17,5 mil. t (-2%). Prvé kvitnutie sa objavilo v auguste až septembri, v októbri nasledovalo vhodné počasie pre citrusové ovocie. Intenzita kvitnutia bola podobná ako v strede septembra 2005, ale vrchol sa oneskoril o mesiac. Ak sa počasie nezmení, očakáva sa v roku 2006/07 vyššia úroda ako v predchádzajúcom roku.

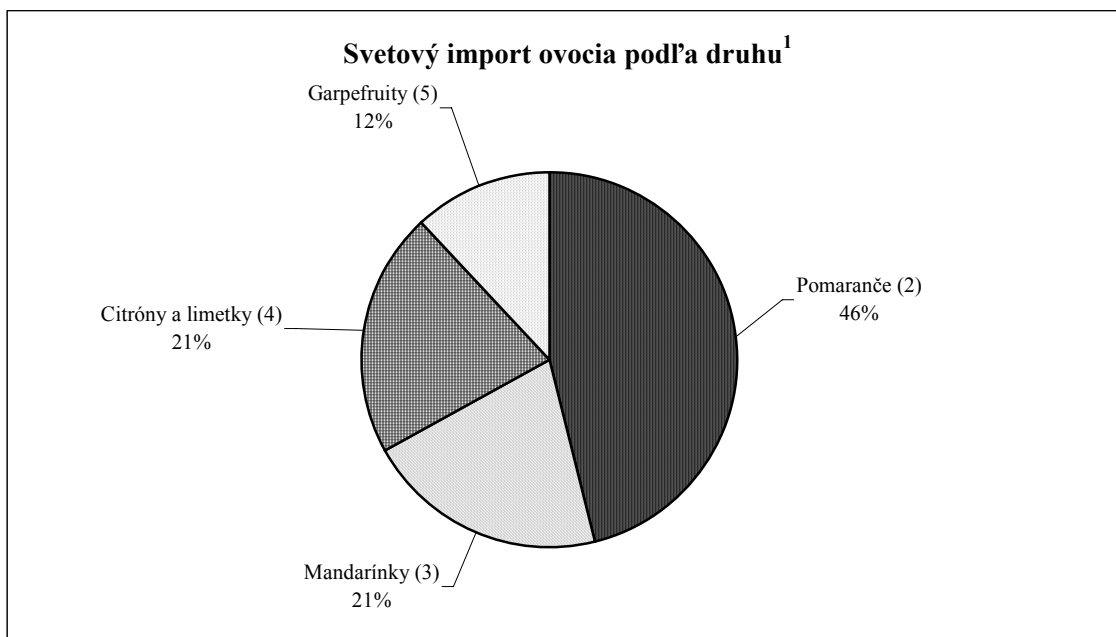
Zničujúci mráz v januári 2007 poškodil rastúce **citrusy v Kalifornii**. Očakáva sa produkcia nižšia o 27%. Toto sa však neodzrkadlí na celkovej úrode citrusov v USA.

Februárová predpoveď úrody pomarančov na Floride je 5,7 mil. t, čo je o 5% menej ako v predchádzajúcom roku. Avšak produkcia grapefruitov pokračuje v pokrývaní strát vzniknutých počas hurikánov v rokoch 2004 a 2005, v roku 2006/07 sa očakáva v množstve 1,0 mil. t, čo je o 35% viac ako v roku 2005/06.

Celková produkcia **citrusov v Číne** sa v roku 2006/07 očakáva v objeme 15,8 mil. t, čo je medziročný nárast o 10%. Je to dôsledok nových rodiacich stromov a priaznivého počasia v najväčších producentických oblastiach.

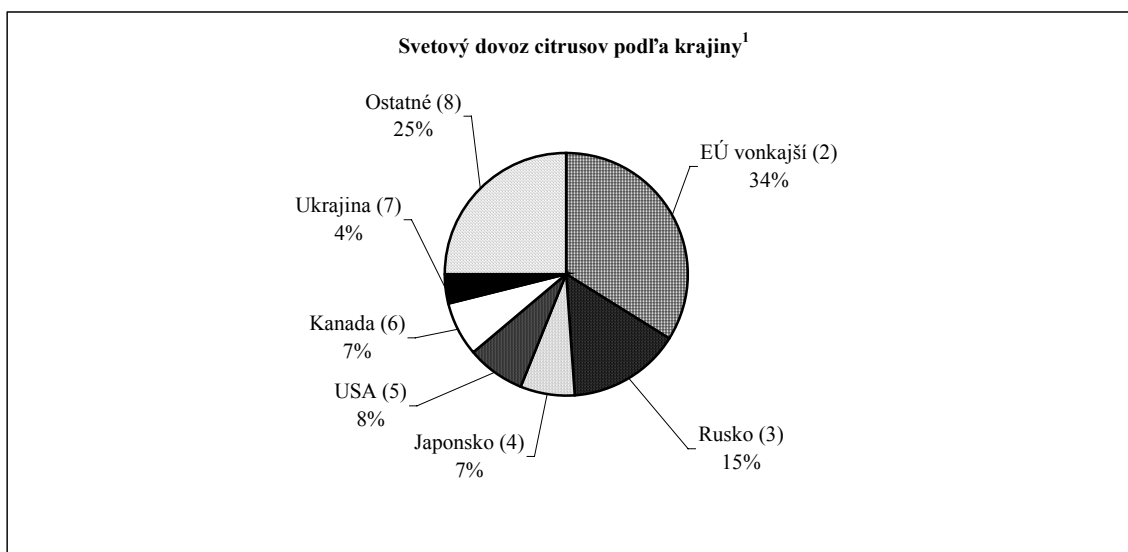
Produkcia mandarínok sa očakáva v množstve 9 mil. t, čo je o 12% viac. Produkcia pomarančov bude 4,8 mil. t, viac o 8%. Očakáva sa prudký vzrast produkcie pomarančov do roku 2010 v súvislosti s úrodou z nových rodiacich stromov.

Graf č. 4

1) World Citrus Import by Type; 2) Oranges; 3) Mandarins; 4) Lemons and limes; 5) Grapefruit

Graf č. 5

1) World Citrus Import by Country; 2) EU external; 3) Russia; 4) Japan; 5) USA; 6) Canada; 7) Ukraine; 8) Others

Príloha

Príloha č. 1

Výber z colného sadzovníka EÚ platný pre rok 2006

Selection from the Custom Tariff Book of the SR, Valid for the year 2006

Položka CS ¹	Názov tovaru ²	Zmluvné colné sadzby ³ (%)
0802 31 00	Vlašské orechy ⁴ Nevylúpané ⁵	5,6 *(¹)
0802 32 00	Vylúpané ⁶	3,5*(¹)
0803 00	Banány (vrátane plantajnov)⁷	
	Čerstvé ⁸	
0803 00 11	Plantajny ⁹	16
0803 00 90	Ostatné ¹⁰	680 €/1 000kg/net *(¹)
0805	Citrusové plody	
	čerstvé alebo sušené¹¹	
0805 10	Pomaranče ¹²	
0805 10 20	- sladké, čerstvé ¹³	*(⁴)
0805 10 80	- ostatné ¹⁰	*(¹)
0805 20	Mandarínky ¹⁴	*(²)
0805 50	Citróny ¹⁵	*(³)
0805 50 10	- citróny ¹⁵	*(²)
0805 50 90	- limety ¹⁶	12,8
0805 40	Grapefruity ¹⁷	*(³)
0806	Hrozno čerstvé a sušené¹⁸	
0806 10	Čerstvé¹⁹	
0806 10 10	Stolové hrozno ²⁰	*(²)
08061010-1097	Ostatné ¹⁰	*(⁴)
0806 20	Sušené²¹	2,4
0808	Jablká, hrušky a dule²²	
0808 10	Jablká ²³	*(²)
0808 20	Hrušky a dule²⁴	
0808 20 10	Hrušky na výrobu muštov od 1.8 do 31.12. ²⁵	*(²)
0808 20 50	Ostatné ¹⁰	*(¹)
0808 20 90	Dule ²⁶	7,2

pokračovanie prílohy č. 1

Položka CS ¹	Názov tovaru ²	Zmluvné colné sadzby ³ (%)
080910	Marhule⁴	* ⁽¹⁾
080920	Čerešne⁵, višne	
08092005	Višne ⁶	* ⁽¹⁾
08092095	Ostatné ¹⁰	* ⁽¹⁾
080930	Broskyne vrátane nektariniek¹⁷	* ⁽¹⁾
080940	Slivky a trnky⁸	
08094005	Slivky ⁹	* ⁽¹⁾
08094090	Trnky ¹¹	12
0810	Ostatné ovocie čerstvé¹²	
081010	Jahody¹³	* ⁽²⁾
081020	Maliny, moruše, ostružiny a ostružinové maliny¹⁴	
8102010	Maliny ¹⁵	8,8
8102090	Ostatné ¹⁰	9,6
081030	Čierne, biele a červené ríbezle a egreše¹⁶	
	-ríbezle ¹⁷	8,8
	-ostatné ¹⁰	9,6
081040	Brusnice, čučoriedky¹⁸	
	- brusnice ¹⁹	bez cla
	-plody druhu <i>Vaccinium myrtillu</i> ²⁰	3,2
	-plody druhu <i>Vaccinium macrocarpon</i> a <i>Vaccinium corymbosum</i> ²¹	3,2
	Ostatné ¹⁰	9,6
081050	Kivi²²	* ⁽³⁾

* číslo prílohy Colného sadzobníka²³

Prameň: Colný sadzobník pre rok 2005: Nariadenie Komisie (ES) č.1719/2005²⁴

Customs Tariff Book item; 2) Description; 3) Contractual tariff; 4) Apricots, 5) Sweet cherries, 6) Sour cherries 7) Peaches including nectarines, 8) Plums and sloes, 9) Plums 10) Others, 11) Sloes; 12) Other fresh fruit, 13) Strawberries, 14) Raspberries, mulberries, dewberries and loganberries, 15) Raspberries, 16) Black, white and red currants and gooseberries, 17) Currants; 18) Cranberries and bilberries, 19) Cranberries; 20) Fruits of type *Vaccinium myrtillus*; 21) Fruits of type *Vaccinium macrocarpon* and *Vaccinium corymbosum*; 22) Kiwi; 23) number of annex of Custom Tariff Book; 24) Source: Custom Tariff Book Valid for 2005: Commission Regulation (EC) num. 1719/2005

Dielo a jeho časti je možné publikovať len s písomným súhlasom nositeľa autorského práva.

Ovocie

Vydal: Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, Trenčianska 55, 854 80 Bratislava. Náklad: 60 výtlačkov. Rozsah 60 strán, v tom 33 tabuliek, 5 grafov a 1 príloha.

© VÚEPP Bratislava
ISBN 978-80-8058-467-2

Summary

In 2006, the number of fruit trees and bushes (including trees in the gardens of small producers) was decreased to 16 352 thousand pieces (-4,88%) in contrast to the fact that fruit trees and bushes were increased in the previous year. Production of fruits from fruit trees and bushes was decreased to 61 037 tons (-3,73% as compared to 2005) and the total production (including raspberries, table grapes and strawberries) was decreased to 62 043 tons (-3,85%).

In 2006, according to data of the Statistical Office of the Slovak Republic, the total area of orchards was decreased by 2,32% to 7 744 hectares in comparison with 2005. The total fruit production was decreased by 7,55% to 38 171 tons. Even though, the area of productive orchards was increased by 4,1%.

In 2005, the consumption of fruits and fruit products (in the value of fresh fruits) reached the volume of 283 286 tons, i.e. an increase by 15 609 tons in comparison with the previous year. The total consumption of fresh fruits reached 199 932 tons, that is less by 9 846 tons. The consumption of south fruits was increased to 135 902 tons, out of which citrus fruits to 78 083 tons. Even though, the fruits consumption per inhabitant was increased by 2,9 kilograms to 52,6 kilograms in 2005 as compared to 2004, in comparison with the recommended dose it is lower almost by 50%.

According to APA-ATIS data (the Agricultural Payment Agency and the Agricultural Trade Information of Slovakia), in comparison with 2005, average purchase prices of summer apples from domestic production were increased by 19,7% due to later supply in 2006. Also producer prices were increased by 13,2%. In comparison with 2005, producer prices of pears were increased by 12,5%, wholesale prices of pears from domestic production were increased by 12,6% and import prices of pears were increased by 17,2%.

Out of eleven sorts of fruits, producer prices were decreased by six sorts, most significantly by currants and strawberries (approximately by 6,0%). Prices of other five sorts were increased, especially by cherries (9,0%).

In 2006, the Slovak Republic reached the negative trade balance with fresh and processed fruits. Import of fruits to the Slovak Republic was increased by 4,21% to 229 055 tons in 2006 in comparison with 2005. Export of fruits was also increased by 26,26% to 68 977 tons in 2006 in comparison with the previous day. The total trade balance of fresh and processed fruits was negative in amount of 3 442 million SKK, eventually 160 078 tons. Foreign trade balance with processed fruits reached 44 646 tons, eventually 1 396 million SKK.

In 2006, import of fresh fruits from EU-25 countries shared with 77,27% in total import, export to EU countries shared with 88,50% in total export. The trade of processed fruits with EU countries shared with 70,64% in total import and with 92,12% in total export of processed fruits.